

ชีวิตศิลปินไทยกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จากบทที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าศิลปินมีบทบาทและความสำคัญในระบบสังคมไทยหลายประการ เพื่อให้การศึกษามีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้เขียนขอเสนอชีวิตศิลปินไทยที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองในระบบการเมืองไทย ซึ่งบางคนได้ร่วมมรดงค์ทางการเมือง ประท้วงทางการเมือง เรียกร้องสิทธิทางการเมือง สมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 5 คน โดยผู้เขียนได้สัมภาษณ์เฉพาะศิลปินที่มีชื่อเสียงและประชาชนรู้จักอย่างแพร่หลาย ได้แก่ สุเทพ วงศ์กำแหง อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง ยืนยง โอภากุล (แอ๊ด คาราบาว) ฤทธิชัย คานเขต (ฤณ ฤทธิชัย) อภิชาติ หาลำเจียก

สุเทพ วงศ์กำแหง (ศิลปินนักร้องผู้มีเสียงไพเราะอมตะตลอดกาล)¹

ประวัติ²

สุเทพ วงศ์กำแหง เกิดที่ตำบลสูงเนิน อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2477 เป็นบุตรคนสุดท้องในจำนวนลูก 3 คน บิดาชื่อนายอินทร์ วงศ์กำแหง มารดาชื่อนางสาหร่ายวงศ์กำแหง เมื่อเกิดได้ไม่กี่เดือน บิดา มารดาก็แยกกันอยู่ เขาอยู่กับมารดาตั้งแต่เล็กจนโต

เมื่อเป็นเด็กเขาได้เรียนหนังสือที่โรงเรียนเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง เป็นโรงเรียนคริสต์ ชื่อโรงเรียนอนุบาลมารี แล้วย้ายไปเรียนต่อที่โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดสมอราย) จนจบชั้นประถมปีที่ 4 จึงเข้าเรียนต่อในโรงเรียนประจำอำเภอที่โรงเรียนสี่คิ้วสวัสดิ์ผดุงวิทยาในระดับ

¹ สัมภาษณ์ สุเทพ วงศ์กำแหง, 3 เมษายน 2538.

² กลุ่มข้อมูลไทย กองกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, คอนเสิร์ต"ลืมไม่ลง" 40ปี สุเทพ วงศ์กำแหง (กรุงเทพฯ: บริษัทอัมรินทร์ พรินตติ้งกรุ๊ป, 2536), หน้า 17-27.

มัธยมศึกษา และวางแผนการเป็นนักร้องก็เริ่มปรากฏในระยะนี้ โดยครูได้คัดเลือกให้เป็นต้นเสียงเพลงชาติ เวลาเคารพธงชาติทุกเช้า

เมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากนครราชสีมาแล้วจึงได้เข้ามาอาศัยอยู่กับญาติที่กรุงเทพมหานคร และโดยเหตุที่ชอบวิชาวาดเขียนเป็นทุนอยู่แล้ว จึงได้สมัครเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนเพาะช่าง นอกจากจะเรียนเก่งจนได้คะแนนนำในชั้นเสมอแล้ว ยังได้ชื่อว่าเป็นนักร้องประจำในห้องเรียนอีกด้วยเพราะสุเทพฯ มีใจฝักใฝ่ในเรื่องการร้องเพลงอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดเขาสามารถจำบทเพลง ทำนองเพลงต่าง ๆ และที่สำคัญเป็นคนแมนเสียง ร้องได้ตรงเสียงนักร้องต้นฉบับทุกคนที่ได้ยินจากวิทยุ แสดงให้เห็นชัดมาตั้งแต่ยังเป็นวัยรุ่นว่าจะจะเป็นนักร้องที่ดีได้คนหนึ่งเพียงแต่ยังขาดโอกาสกับชาติผู้สนับสนุนเท่านั้น

ชีวิตของสุเทพฯ มีชีวิตความเป็นอยู่ค่อนข้างขัดสน ในระยะที่เรียนในกรุงเทพฯ นั้น จัดว่าลำบากมากเพราะต้องช่วยเหลือตนเองมาโดยตลอด ซึ่งได้โยกย้ายจากบ้านที่นครราชสีมา ต่มาอาศัยอยู่กับญาติที่บ้านเล็ก ๆ แห่งหนึ่งริมทางรถไฟใกล้สถานีรถไฟบางซื่อ ตกกลางคืนเวลารถสินค้าเข้ามา จะต้องออกไปขนถ่านกระสอบใหญ่ ๆ ซึ่งญาติได้บรรจุรถไฟเข้ามาลงไว้ที่สถานีบางซื่อครึ่งละหลาย ๆ กระสอบ แยกเข้ามาไว้ที่บ้านแล้วจึงนำมาแยกขนาด จัดใส่ในรถสามล้อ บรรทุกออกไปเร่ขายถ่านเหล่านั้น โดยขายตามตรอกซอกซอยต่าง ๆ ทำงานกลางคืนดึก ๆ

มีนักแต่งเพลงคนหนึ่งบ้านอยู่ไม่ไกลจากที่เขาอาศัยอยู่นัก ชื่อไสล ไกรเลิศ จึงได้รู้จักคุ้นเคยกัน สุเทพฯ มีนักร้องหลายคนที่เขาชอบลีลาการขับร้อง เช่น วินัย จุลบุษปะ มณฑนา โมรากุล สถาพร มุกดาประกร ปรีชาบุณยเกียรติได้พยายามฝึกฝนตนเองจากต้นแบบเหล่านั้นเสมอมา จากการที่เป็นนักร้องประจำในห้องเรียนนี้เองเพื่อน ๆ จึงชวนให้ไปเล่นละครวิทยุกับคณะ "เอกสุภาพันธุ์" โดยได้เป็นตัวพระเอกที่จะต้องร้องเพลงด้วย สถานีวิทยุ 1 ป.ณ. ของกรมไปรษณีย์โทรเลข จึงเป็นสถานที่แห่งแรกที่ทำให้สุเทพฯ ได้ก้าวออกมาสู่วงการบันเทิง เพลงแรกที่ร้องออกอากาศคือเพลงชื่อ "แทบดักเหว" ทั้งบทร้องและทำนองเป็นของครูไสล ไกรเลิศ ได้ช่วยแต่งให้ ครูไสลฯ นี้ ต่อมาเป็นบุคคลสำคัญที่ผลักดันสุเทพฯ ให้ได้ร้องเพลงเป็นอาชีพในที่สุดและเขาก็ถือว่าเป็นทั้งครู ทั้งญาติสนิทคนหนึ่งที่มีพระคุณสูงสุด

เมื่ออายุย่างเข้า ๑๗ ปี ก็ออกจากโรงเรียนเพาะช่างในปี 2493 เนื่องจากมีฝีมือในการวาดเขียน จึงได้ไปรับจ้างเป็นช่างเขียน อยู่ที่ร้านทำปลอกแห่งหนึ่งซึ่งอยู่แถววงเวียน 22 กรกฎาคม และให้มีเหตุบังเอิญที่ไสล ไกรเลิศ นักแต่งเพลงซึ่งคุ้นเคยกัน กำลังมีชื่อเสียงในยุคนั้น ได้มาว่าจ้างให้ไปเขียนตัวหนังสือที่ร้านตัดเสื้อแต่งผมแห่งหนึ่ง จากนั้นได้ช่วยงานไสล ไกรเลิศ เขียน

โน้ตเพลงติดตามไปช่วยงานบันเทิงธุรกิจตามสถานีวิทยและโรงละคร ตลอดจนห้องบันทึกเสียงหลายแห่ง จนเกิดความคุ้นเคยกับวงการบันเทิงธุรกิจในยุคนั้นด้วยเหตุนี้เองจึงได้รับการสนับสนุนให้ออกร้องเพลงลับจากละครบ้าง ทดลองเสียงแทนนักร้องตัวจริงในเวลาซ้อมเพลงจะอัดเสียงบ้าง จนเป็นที่รู้จักกันในหมู่นักแต่งเพลง นักแสดงละครยุคนั้นว่าเป็นคนเสียงดีร้องเพลงได้ดี

ในระยะเวลาที่การละครกำลังเต็นตัง สุเทพ เฟ็งเริ่มเป็นที่รู้จักคุ้นหน้ากันในหมู่นักแต่งเพลง โดยติดตาม ครูไศล ไกรเลิศ ไปที่ห้องบันทึกเสียงของห้างกมลสุโกศล ณ ศาลาเฉลิมไทย มีครูเตี้ยง โอศิริ เป็นผู้คัดเลือกเพลงและคุมการซ้อมดนตรีเพื่ออัดเสียงอยู่เป็นประจำ สุเทพฯ มักจะได้ช่วยร้องเพลงทดสอบร่วมกับวงดนตรีก่อนที่นักร้องเอกบางคนที่มีจะมาสาย หรือมาถึงห้องอัดเวลาบ่าย ในการนี้ทำให้สุเทพฯ ได้รับการคัดเลือกให้ร้องเพลงอัดแผ่นเสียงบ้าง เป็นบางเพลง เช่นเพลงชื่อ "รำพึงรำพัน" ของครูสง่า อาร์มภีร์ เป็นต้น (เพลงนี้ไม่ติดตลาด) ชื่อเสียงของเขาเริ่มเป็นที่รู้จักว่าร้องเพลงดีและได้ร้องเพลงในโอกาสต่างๆ บ่อยขึ้นทุกที ไม่ว่าจะเป็นการร้องเพลงไทยสากลลับจากละครเวทีเฉลิมไทยไปจนถึงร้องในงานการบันเทิงต่างๆ ยุคนั้น พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์ เป็นนักฟังคนหนึ่งพอใจเสียงของสุเทพมาก ท่านได้เมตตาแก่เขา โดยเมื่อสุเทพอายุครบเกณฑ์ต้องเป็นทหารจึงเข้ารับราชการเป็นพลทหารในกองทัพอากาศได้ประจำอยู่วงดุริยางค์ทหารอากาศ ซึ่งมีครูปรีชา เมตตาไตรย์ เป็นผู้ควบคุมวงความสามารถของเขา รวมทั้งวุฒิทางการศึกษา ทำให้ได้รับพิจารณาปรับวุฒิให้เป็นจำอากาศตรีในเวลาไม่นานนัก ในระยะนี้เองที่สุเทพได้บันทึกเสียงลงแผ่นเสียงมากขึ้นอีก จนเป็นที่รู้จักกันไปทั่วประเทศเพราะวิทยุจะออกอากาศเพลงที่เขาร้องทุกสถานี ส่วนมากเพลงที่เขาร้องอัดแผ่นเสียงในยุคนั้น ๆ จะเป็นเพลงที่ครูสุमानกาญจนผลิน ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช 2531 แต่งทำนอง

สุเทพฯ เริ่มมีชื่อเสียงมากขึ้น และเริ่มร้องเพลงเป็นอาชีพเพียงอย่างเดียวหลังจากออกจากกองทัพอากาศแล้ว ประจวบกับสถานการณ์ทางด้านละครเวทีซบเซาลง แต่ภาพยนตร์หลายบริษัทกำลังเกิดขึ้น

ในขณะนั้นการสร้างหนังไทยทุกเรื่องจะต้องมีเพลงประจำเสมอ บางเพลงเป็นชื่อของหนังด้วย บางเรื่องมีมากกว่าสองเพลงก็มี สุเทพเป็นคนโชคดีที่เจ้าของหนังและนักแต่งเพลงทั้งหลายนิยมชมชอบในน้ำเสียงของเขาเป็นอันมาก จึงได้บันทึกเสียงลงทั้งในฟิล์มภาพยนตร์และแผ่นเสียงพร้อมกันไปด้วยเสมอ ในขณะนั้นสวลี ผกาพันธุ์ เป็นดารานำรุ่นพี่อยู่แล้ว แผ่นเสียงที่เขาร้องหลายต่อหลายเพลงได้มีโอกาสประกบแผ่นคู่กับสวลี ผกาพันธุ์ เรียกว่าถ้าใครซื้อแผ่นเสียงสวลี ก็จะติด

เสียงสุเทพคู่กันไปด้วยเสมอ สุเทพจึงเป็นคนหนึ่งที่มักแต่งเพลงหมายตาและต้องการให้ร้องเพลงคู่กับสวลีอยู่บ่อย ๆ จึงอาจจะกล่าวได้ว่า สวลี ผกาพันธุ์ เป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนช่วยให้สุเทพ ได้เป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้น สุเทพ มีทั้งความสนิทสนม ความเคารพนับถือให้สวลี ผกาพันธุ์ ซึ่งเขามักจะกล่าวถึงเธอว่าเป็นพี่สาวที่ดีเยี่ยมคนหนึ่ง พาให้เขาออกมาร้องเพลงคู่ในโลกของเพลงไทยสากลได้อย่างงดงาม นักร้องเอกอีกคนหนึ่งที่ได้มาประกบคู่กับเขา คือ เพ็ญศรี พุ่มชูศรี ซึ่งเด่นดังมาจากคณะสุนทราภรณ์ เมื่อร้องคู่กับสุเทพฯคนที่ชอบเพ็ญศรีฯ และสวลีฯก็พลอยรู้จักคุ้นเคยกับสุเทพฯไปพร้อมกัน ต่อมาเมื่อนักร้องออกร้องงานกลางคืนมีไนท์คลับหลายแห่งที่ต้องการเพื่อเรียกคนไปเที่ยวที่ได้มีสวลีฯ คนก็ถามหาสุเทพฯที่ได้มีสุเทพฯ ก็เรียกหาสวลีฯรายได้จากการเป็นนักร้องอาชีพจึงเพิ่มพูนขึ้น จนสามารถเลี้ยงตัวได้เป็นอย่างดี

เพลงที่ทำให้สุเทพฯตั้งเป็นพิเศษ คือ เพลง "รักคุณเข้าแล้ว" ซึ่งสมานกาญจนผลิน แต่งทำนองและสุนทรียา ณ เวียงกาญจน์ เป็นผู้แต่งบทร้องเพลงนี้อัดเสียงเมื่อสุเทพฯ อายุได้ 19 ปี คือ ประมาณปี พ.ศ. 2496 และมาติดตลาดดังไปทั่วเมืองไทยในปี พ.ศ. 2497

เพลง "รักคุณเข้าแล้ว" นี้ เป็นเพลงแรกในประวัติของวงการเพลงไทยสากลตรงที่ใช้บทร้องด้วยสรรพนาม "คุณ" แทนคำว่า "เธอ" และใช้คำว่า "ผม" แทนคำว่า "ฉัน" "เรียม" อันเป็นคำที่ประชาชนทุกคนในยุคนั้น ใช้กันติดปากอยู่ในชีวิตประจำวันทำให้ผู้ฟังเพลงรู้สึกว่าเป็นเพลงนี้ สะท้อนภาพชีวิตจริงอันเป็นชีวิตประจำวันแท้ ๆ จากนั้นเพลงอื่น ๆ ที่ใช้สรรพนาม คุณ-ผม ก็ติดตามมาเป็นลำดับ เช่น เพลง "รักคุณเข้าอีกแล้ว" "ผมรู้ดี" "ผมน้อยใจ" ฯลฯ

สุเทพฯเป็นนักร้องหนุ่มโสด จัดว่าเป็นพวกเดียวกับวัยรุ่นของชาติในยุคนี้ เขามีพรสวรรค์ในน้ำเสียง ใช้คำสรรพนามว่า "ผม" ได้น่าฟัง คือนุ่มนวล ให้ความเป็นกันเองกับคนฟังได้ดี เขามีใช้คนที่มีการเสเสียงสูง ไม่ร้องเพลงด้วยลีลาที่กระเดียดไปทางไทยเดิมจนนุ่มหวาน แต่ทุ้มต่ำน่าฟัง เสียงเขาเป็นชายเต็มตัว เป็นเสียงที่ใหม่ไม่ซ้ำกับนักร้องคนอื่น ๆ การที่เขาไม่เหมือนใครในขณะนั้น สุเทพฯ จึงเป็นเสมือนชายหนุ่มที่พูดด้วยเพลงอย่าง เป็นกันเองกับประชาชน จนเป็นที่ต้องใจคนไทยไปทั่ว

ตลาดภาพยนตร์ยุคนั้นเจริญดีมาก หนึ่งไปฉายที่ไหน เสียงสุเทพฯก็ติดไปกับฟิล์มที่นั้น ดูหนังแล้วก็ฟังเพลงสุเทพฯร้องจากแผ่นเสียง จากวิทยุ นักแต่งเพลงพากันแต่งเพลงให้สุเทพฯ มากมาย ร้องอัดแผ่นเสียงไปเป็นหลายร้อยเพลงจนนับไม่ถ้วน ประมาณว่าในช่วงแรกนี้เขาบันทึกแผ่นเสียงไปแล้วไม่น้อยกว่า 500 เพลง ส่วนหนึ่งเป็นเพลงในภาพยนตร์หลายเรื่อง

ในระยะที่รับราชการเป็นทหารอากาศ เขาได้เริ่มทำงานร้องเพลงการกุศลเรื่อยมา

ที่สำคัญคือ รื่องในงานกาชาดคอนเสิร์ต เมื่อออกจากทหารอากาศมาแล้ว ได้เข้าร่วมกับคณะชั้น ชุมนุมศิลปิน ได้มีโอกาสร้องเพลงทั้งในวิทยุ โทรทัศน์รวมทั้งได้มีโอกาสไปร้องเพลงในต่างประเทศ เช่นที่ฮ่องกงด้วยรายการโทรทัศน์สุเทพโซว์ พร้อมด้วยดารารุ่นน้องต่าง ๆ ทำให้เขายิ่งดังมากขึ้น รวมทั้งได้แสดงภาพยนตร์บ้างเรื่องด้วย

ระยะที่มีการแสดงของตนเองทางโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหมนี้เอง เขายังได้ทำงาน ในด้านการเขียนหนังสือและบทความต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีกมีหนังสือพิมพ์รวมเล่มหลายเล่มที่เขาเขียน ออกจำหน่ายในระยะนั้น ส่วนมากเป็นบทความเกี่ยวกับประวัติชีวิต เรื่องสนุก ๆ เกี่ยวกับบทเพลง และดนตรี ไม่ได้ทำเป็นวิชาการแต่อย่างใด

ก่อนปี พ.ศ. 2500 สุเทพฯ ได้ร่วมเดินทางไปฮ่องกงกับสหศิลปินกลุ่มใหญ่ ได้มี โอกาสเข้าไปร้องเพลงในสาธารณรัฐประชาชนจีนและการแสดงนาฏกรรมพร้อมกับศิลปินกลุ่มนั้น โดย มิได้นึกฝันหรือเตรียมการมาก่อน นับว่าเป็นการเสี่ยงมาก เพราะขณะนั้นเป็นระยะที่รัฐบาลไทย ห้ามการติดต่อกับประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ เมื่อได้ถลำตัวเข้าไปแล้ว ก็เลยอยู่ร่วมกับกลุ่มนักแสดง ต่อไปจนเสร็จภารกิจ ซึ่งใช้เวลาหลายเดือน

สุเทพฯ มิได้กลับเข้ากรุงเทพฯ ทันทีที่เขาออกจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน พร้อมกับกลุ่มศิลปินทั้งหลาย แต่ได้พักอยู่ที่ฮ่องกงก่อน เขาไม่ได้ลืมความประสงค์ดั้งเดิมของเขาที่ ต้องการจะเป็นศิลปิน นักวาดรูป เมื่อสามารถเก็บเงินได้จำนวนหนึ่งแล้วยังมีทุนสำรองอยู่บ้าง ใน กรุงเทพฯ เขาจึงเดินทางต่อไปฮ่องกงในปี พ.ศ. 2500 เพื่อจะได้ไปเรียนวิชาการวาดรูป เพิ่มเติม

เห็นจะเป็นเพราะว่า เป็นนักร้องที่มีชื่อเสียงมากในประเทศไทยแล้ว ที่ประเทศญี่ปุ่น เขาได้รับการต้อนรับจากคนไทยตลอดจนวงการดนตรีในประเทศนั้น รวมทั้งสถานโทรทัศน์ญี่ปุ่น ในฐานะที่เขาเป็นศิลปินนักร้องคนดังของประเทศไทย สุเทพฯ จึงได้ร้องเพลงที่นั่น ได้ทำหน้าที่เป็น ทูตวัฒนธรรมไทยไปโดยไม่รู้สีกตัว เขาเคยพูดว่าการที่ได้ไปอยู่ต่างประเทศนั้น ความรู้สึกที่มีต่อ ชาติบ้านเมืองในด้านความรักชาติก็ดี ความต้องการจะเผยแพร่วัฒนธรรมไทยก็ดี มันเกิดขึ้นได้เอง อย่างประหลาด โดยที่สมัยเมื่อเขาอยู่เมืองไทยนั้นไม่เคยมีความรู้สึกเช่นนั้นเลย ไม่เคยรู้ด้วยซ้ำ ไปว่า ความรักชาตินั้นเป็นอย่างไร การไปอยู่ต่างประเทศทำให้ได้คิดว่า จะต้องตั้งใจทำคุณงาม ความดีทั้ง ในฐานะที่เป็นศิลปินนักร้องและในฐานะที่เป็นคนไทยคนหนึ่งอีกประการหนึ่ง เขาได้เห็น ว่าศิลปะในญี่ปุ่นนั้นแสนจะประณีต และคนญี่ปุ่นเป็นคนทำงานเอาจริงเอาจัง ประกอบกับวัยที่เพิ่ม ขึ้นและประสบการณ์เพิ่มขึ้นทำให้สุเทพฯ เกิดความตั้งใจว่าจะพยายามทำงานศิลปะให้ประณีตยิ่งขึ้นอีก

ในการศึกษาเรื่องงานเพลงไทยสากลของสุเทพฯ ปรากฏว่าเพลงที่เขาร้อง สามารถแบ่งออกได้เป็นสามยุคตามกาลเวลา กล่าวคือ ยุคเริ่มต้นเป็นงานที่ทำไว้ก่อนไปญี่ปุ่น คือ ก่อน พ.ศ. 2500 ยุคนี้เขาได้ร้องเพลงประกอบละครและภาพยนตร์เป็นส่วนมาก ความงามในน้ำเสียงของเขาอยู่ที่ความมีแก้วเสียงอย่างชายชาติตรี เสียง ลีลา และความเป็นกันเองกับคนฟังนั้นที่คนรักเพลงที่ดังมากในยุคนั้นหลายเพลง เช่น รักคุณเข้าแล้ว คุณจะอนมากไปแล้วผมต้องวิวาทเสียที่มนต์รักในฤดูร้อน เพียงคำเดียว ลูกกำพร้าว นางอาย พรพี่ ลืมรัก สวรรค์มีด ทนาวไหมคุณ คำคน เท่านักตรม และลาก่อนสำหรับวันนี้ ซึ่งจะต้องร้องทุกคืนก่อนที่ไนท์คลับจะปิดบริการ

ยุคที่สอง เมื่อกลับจากญี่ปุ่นใหม่ ๆ ประมาณ พ.ศ. 2503 เขาร้องเพลงอัดแผ่นเสียงมากจนจำไม่ได้ว่ามีเพลงอะไรบ้าง ทุกคนตั้งใจที่เขากลับมาและอยากให้เขาร้อง สุเทพฯ ให้สัมภาษณ์ที่ศูนย์สังคีตศิลป์วันหนึ่งว่า เพลงในยุคนั้นแทบจะเรียกว่าเห็นเนื้อเพลงกันหน้าห้องอัดเสียง ต่อกันเดี่ยวนั้นแล้วก็อัดเสียงกันเลยทีเดียว ไม่มีโอกาสที่จะดบแต่งตนเองให้ดีขึ้นสามารถสอดใส่อารมณ์สุนทรีย์ลงในเพลงเหล่านั้นได้ เพราะเป็นความต้องการของตลาด ในขณะที่เดียวกันเขาก็ยอมรับว่ากลับจากเมืองนอกใหม่ ๆ กำลังจน ต้องการที่อยู่กินที่สบาย เพลงในยุคนั้นจึงไม่ดีเท่าที่ควร และบางเพลงเขาร้องแล้วก็ลืมไปหมด มาเห็นเนื้อเพลงที่หลังยังนึกทำนองไม่ออกก็มี ระยะนี้เป็นตอนที่เขาได้เริ่มร้องเพลงอาชีพในไนท์คลับต่าง ๆ มีบ้านอยู่รวมกันกับเพื่อน ๆ หลายคน ที่ทุ่งมหาเมฆ เริ่มสอนขับร้องให้แก่นักเรียนร้อง ๆ สนับสนุนให้นักเรียนร้อง ๆ ได้มีโอกาสร้องเพลงอัดแผ่นเสียง ระยะนี้มีเพลงดัง ๆ หลายเพลงเช่น เกิดมาอาภัพ อาลัยโตเกียวก รักคุณออกอย่างนี้ เอื้องโรย อนิจจา น้ำตาลใกล้หมด ทูลหัวหลอกพี่ ง้อรัก สัญญารัก เธออยู่ไหน พ่อแม่แม่ฮอนใจพี่ ผันตี แต่เพลงที่ทำให้เขาเด่นดังมากที่สุดคือเพลง "เย้ยฟ้าทำดิน" ซึ่งक्रमงคล อมาตยกุล และเพื่อนเป็นผู้แต่งक्रमงคลได้มานั่งคอยเขาที่ไนท์คลับจนเลิก รับผิดชอบไปบันทึกแผ่นเสียงกลางดึก กว่าจะบันทึกเสียงเสร็จก็ฟ้าสว่างพอดี เพลงเย้ยฟ้าทำดิน เป็นเพลงที่ ๗๗๗ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรียุคนั้นชอบมากเป็นพิเศษ เป็นเพลงที่เขาประสบความสำเร็จสูงสุด เพลงหนึ่งในชีวิต

ยุคที่สาม ประมาณว่าตั้งแต่ พ.ศ. 2512 มาจนถึงปี พ.ศ. 2533 นับเป็นยุคที่สุเทพฯ ได้พัฒนาตนเองขึ้นมาจนถึงจุดสูงสุดแล้ว จะเห็นได้ว่าสุเทพฯ มิใช่แค่ร้องธรรมดาเหมือนอย่างเคย แต่เป็นการขับร้องที่ใจและกายของเขา ได้กลั่นกรองออกมาทุกตัวโน้ต ทุกถ้อยคำเขาเปล่งออกมาด้วยความวิจิตร "เทคนิคที่เขาใช้ในการขับร้องนั้น ได้มีการขัดเกลาชัดเจนมีการประจงดบแต่งด้วยความปราณีตยิ่งนัก อาศัยความสามารถของการใช้พลังเสียง การใช้กล้ามเนื้อในการผลิตเสียงที่

ถูกคัดส่วน ด้วยความสามารถอย่างสูงในการควบคุมลมหายใจที่ดี สุเทพฯสามารถปั้นคำร้องแต่ละคำออกมาอย่างมีคุณภาพ มีอารมณ์ มีความหมายสมบูรณ์ อันเป็นศิลปะที่ก่อให้เกิดความสะเทือนใจให้ผู้ฟังได้เป็นอย่างดี"

ยุคที่สามของเขานี้เองที่ทำให้สุเทพฯ มีความแตกต่างจากเพื่อนนักร้องชายที่ร้องเพลงไทยสากลทั้งหลายอย่างสิ้นเชิง ความปรารถนาในทุกโอกาสที่ร้องเพลงของสุเทพฯนั้น มีความมั่นคง ความสม่ำเสมอเท่าเทียมกันทุกที่ ทุกโอกาสที่เขาร้อง ไม่ว่าจะเป็นการร้องที่ห้องอาคารเสียงจ่อแจ การร้องในคอนเสิร์ตจนถึงการร้องเพลงหน้าพระที่นั่ง สุเทพฯ ไม่เคยสำคัญตัวว่าเขาร้องเพลงที่นี้หรือที่โน่นจะร้องให้ต่างกันได้อย่างไร เขามีความเป็นตัวของตัวเอง มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ต่องาน ต่อศิลปะที่เขารับผิดชอบ ตัวเขาเป็นเจ้าของงานนั้นอย่างเต็มที่ อย่างเสมอต้นเสมอปลายมาตลอดระยะเวลาอันยาวนาน ยุคนี้เขาร้องเพลงมากที่สุด เพราะเป็นช่วงเวลาที่เขายาวมาก เพลงที่ร้องมีทั้งเป็นเพลงแต่งใหม่ โดยนักแต่งเพลงมากมายหลายคน เพลงเก่าบางเพลงที่เขาเคยร้องไว้แล้วก็นำกลับมาบันทึกเสียงใหม่ และเป็นระยะเดียวกันที่ชรินทร์ นันทนาครหันไปทำธุรกิจภาพยนตร์แทนการร้องเพลง จึงได้เพลงเก่าที่ชรินทร์ฯ เคยร้องไว้บ้างในอดีตมาอัดเสียงใหม่หลายสิบเพลงด้วยกัน

นอกจากสุเทพฯ จะขับร้องเพลงเป็นงานประจำแล้ว เขายังได้แสดงภาพยนตร์บ้างเป็นบางเรื่องเช่นเรื่อง "สวรรค์มืด" โดยแสดงร่วมกับนางเอกชื่อสืบเนื่อง กันภัย เป็นการแสดงก่อนที่เขาจะได้เรียนต่อที่ประเทศญี่ปุ่นแสดงหนังเรื่องชบวนเสวีจีน คู่กับดาราดังประเทศคือ มิสคุมิ ซึ่งเขาประสบความสำเร็จพอสมควร และได้สร้างหนังเรื่อง "วิมานดารา" ขึ้นเรื่องหนึ่งแต่ไม่ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ

สุเทพฯกลับจากญี่ปุ่นแล้ว เขาทำหน้าที่ร้องเพลงประจำที่นาทริส ไนท์คลับ เป็นแห่งแรกในปี 2503 ต่อมาได้ขยายไปร้องที่โลลิต้า ชูชีวงและสี่ดาวคลับ ระยะนี้เขาเข้าบ้านอยู่รวมกันกับผู้ที่เขาถือว่าเป็นทั้งน้องและทั้งศิษย์มีคนเริ่มเรียกเขาว่าครู กลุ่มที่เขา ร่วมกันฝึกหัดและช่วยกันทำงาน มักมีชื่อด้วยคำว่า "เทพ" เช่น ธาณินทร์ อินทรเทพ พรเทพ เทพรัตน์ อุดลย์ กรีน มนูญ เทพประทาน ชรัมภ์ เทพชัย เพื่อนรักของเขาคนหนึ่ง คือ อติเรก จันทรเรือง ซึ่งใช้ชื่อ นามสกุลแท้อยู่เพียงคนเดียว ทุกคนประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงเป็นนักร้องมาจนทุกวันนี้

พ.ศ. 2510 สุเทพฯ ได้แต่งงานกับดุสิตี อันฆมนตรี อยู่ด้วยกันจนถึงปี พ.ศ. 2512 จึงมีบุตรชายหนึ่งคน ชื่อ ฤทธิไกร เป็นบุตรชายคนเดียว

สุเทพฯ กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สุเทพฯ ได้เริ่มเขียนหนังสือลงในหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ บ้านเมือง และประชาชาติ และมีความคุ้นเคยกับนายประพันธ์ศักดิ์ กมลเพชร ซึ่งเป็นแฟนเพลง ประมาณปี พ.ศ. 2509 และได้แนะนำว่าน่าจะเขียนเรื่องการเมืองบ้าง เขียนเฉพาะเรื่องร้องเพลงมันไม่ดีเท่าไร จากนั้นทำให้สุเทพฯ ได้เริ่มรู้และเข้าใจการเมืองมากขึ้น เช่น ทำให้รู้ว่าทำไมคุณอุทัย พิมพ์ใจชน จึงได้ฟ้อง จอมพลถนอม ฯ และเริ่มรู้จักบุคคลอีกหลายคน เช่น ธัญญะ บุณมี บุญส่ง จเรทอง และได้เข้าร่วมพลังกับนักศึกษาฯ เรียกร้องรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2516 เพราะจอมพลถนอมฯ ทำไม่ถูกต้อง เลยต้องเรียกร้องให้จอมพลถนอมฯ คืนอำนาจให้แก่ประชาชน โดยใช้รัฐธรรมนูญปกครองประเทศ นั่นคือเหตุการณ์ที่ใกล้ขีดการเมืองมากขึ้น ต่อมาเมื่ออาจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี นักการเมืองเริ่มก่อตั้งพรรครวมตัวกัน สมัยนั้นพรรคประชาธิปัตย์มีอยู่แล้ว เริ่มมีพรรคใหม่เกิดขึ้น เช่น พรรคพลังใหม่ พรรคสังคมนิยม พรรคแนวร่วมสังคมนิยมสุเทพฯ ได้เข้ามาอยู่พรรคพลังใหม่ ในสมัยนั้นคนสนใจพรรคพลังใหม่มาก แต่นักการเมืองโจมตีว่าพรรคพลังใหม่เป็นหัวเอียงซ้าย เพราะเคยไปประเทศจีนถึงอย่างไร พรรคพลังใหม่ ก็ได้ ส.ส. 12 คน

ในปี พ.ศ. 2518 สุเทพฯ ได้เริ่มสมัครเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) แข่งขันในกรุงเทพมหานคร ในนามของพรรคพลังใหม่ แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2519 ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. จังหวัดนครราชสีมา ไม่ประสบความสำเร็จ จนถึงปี พ.ศ. 2522 จึงลงสมัคร ส.ส. ที่จังหวัดนครราชสีมา เป็นครั้งที่ 2 เขต 1 ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ครั้งแรกโดยได้คะแนนเป็นที่ 2 และเป็นคนเดียวของพรรคพลังใหม่ที่ได้เป็น ส.ส. ที่โคราช ได้อยู่มาจนถึงปี พ.ศ. 2526 ซึ่งในขณะนั้นพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี แล้วได้ลาออก หลังจากลาออก พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้เป็นนายกรัฐมนตรีแทน และประคับประคองสถานการณ์ จนมีการยุบสภาในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2526 และได้ลงเลือกตั้งใหม่ ปรากฏว่าไม่ได้ ซึ่งในจังหวัดนครราชสีมาได้ลงสมัคร ส.ส. เมื่อ พ.ศ. 2529 ผลการเลือกตั้ง สุเทพฯ ไม่ได้อีกครั้ง จนกระทั่ง พ.ศ. 2531 พ.อ.วินัย สมพงษ์ ซึ่งรู้จักกันมานาน และเป็นคนอำเภอเดียวกัน คือ อ.สูงเนิน ได้มาขอให้ลงสมัครในนามพรรคพลังธรรม โดยให้ลงในเขต 2 และได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร เขต 2 เมื่อปี พ.ศ. 2531 จนถึงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 ได้เกิดการรัฐประหาร จากคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (ร.ส.ช.) ทำให้สิ้นสุดความเป็นสมาชิกภาพ และเมื่อคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ได้เสนอให้มีการเลือกตั้ง ส.ส. วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 ได้ลงรับ

สมัครในเขต 2 ไม่ได้รับเลือกตั้งอีก และ วันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 เป็นการเลือกตั้งครั้งที่สอง ในปี 2535 หลังจากเกิดเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ (17 - 20 พฤษภาคม 2535) นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี ประกาศยุบสภา ทำให้ต้องสมัครแข่งขันในวันที่ 13 กันยายน 2535 ผลการเลือกตั้ง ปรากฏว่าไม่ได้รับการเลือกตั้ง

ปัจจุบัน สุเทพ วงศ์กำแหง ทำงานเพื่อประโยชน์ของสังคมต่อไปโดยผู้เขียนได้สอบถามและได้คำตอบว่าอนาคต จะเป็นนักการเมืองตลอดไป โดยมีสำนักงาน สุเทพ วงศ์กำแหง อยู่ที่ถนนดินสอ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ส่วนทางด้านกรรมาธิการร้องเพลง เนื่องจากอายุมากแล้ว จึงมีน้อยลง ถ้าใครเชิญไปร้องเพลงจึงจะไป ด้านครอบครัวอยู่กับผุสดี วงศ์กำแหง สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร มีบุตรชาย 1 คน ชื่อ นายฤทธิไกร วงศ์กำแหง

แนวความคิดทางการเมือง

ผู้เขียนได้สัมภาษณ์ถึงแนวความคิดของสุเทพ วงศ์กำแหง เพื่อให้ประชาชนได้รู้และเข้าใจ อันเป็นความคิดเห็นที่สามารถจะช่วยประชาชนเข้าใจศิลปินได้มาก ดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับนักการเมือง

"นักการเมือง ควรจะเป็นคนที่ทำงานได้คุ้มค่างบเงินเดือนที่ได้จากประชาชน การทำอะไรที่เป็นการตอบแทน คือ การแก้ไขกฎหมายที่ล้าสมัยเพราะยังมีกฎหมายอีกหลายฉบับที่มันคร่ำครึไม่ทันการณ์ อย่างตอนเราเป็น ส.ส.เราก็ได้แก้หลายเรื่อง อย่างเช่น ภาษี ปี 2522 - 2523 ก็แก้ภาษีร้านอาหารเดิมที่ใช้ภาษีสองเท่าเท่ากับไนท์คลับ คิด 15 % ห้องอาหารขายอาหารแต่มีดนตรีไปคิดเขา 15 % เหมือนกับไนท์คลับ ไนต์คลับมันแพงกว่า มันขายผู้หญิงนั่งชิวโง่ ชิวโง่ละ 50 - 100 บาท เป็นการลงทุนที่ไม่มากมาย มันแบ่งเปอร์เซ็นต์กับผู้หญิง ส่วนหนึ่งให้ผู้หญิง อีกส่วนหนึ่งเป็นของเจ้าของ และคิดกับคนไปเที่ยวอีกด้วย คิดราคาแพง น้ำส้มก็ขายถ้วยละ 30 บาท ชวดหนึ่งได้ก็แก้ว ชาย 30, 50 บาท เขาก็ยินดีจ่าย เพราะได้ประโยชน์ต่อการขายของมากกว่า ที่นี้คนทำกับข้าวเป็นห้องอาหารนี้ ผัก น้ำปลา อะไรทุกอย่างซื้อมาทั้งนั้น และลงทุนทำขาย 20 - 25 บาท และเก็บภาษีเท่าไนท์คลับ มันไม่ถูกต้อง เราคิดว่าต้องแก้ไข เราก็แก้ จนกระทั่งตอนหลังเสีย 10 % อย่างนี้เป็นต้น หรือว่า ห้ามเล่นดนตรีเกิน 2 ชั้น มันเกิดจากพวกนักดนตรี เมื่อปี พ.ศ. 2521 มันปฏิวัติกันแล้วก็คุยในที่ประชุมว่าเวลาเข้าไปกินอาหารนั่งไม่รู้เรื่อง เพราะเสียงมันดังเอาถ้อยอย่างนั้นให้เล่นชั้น สองชั้นก็พอ จะได้ไม่ดัง ออกกฎหมายมาบ้าง ๆ บอ ๆ เราต้องมาแก้แทบตาย ตอนหลังคุณสิทธิ (พลเอกสิทธิ จิตรโรจน์) เป็นรัฐมนตรี

ว่าการกระทรวงมหาดไทยพอดี เราก็เลยต้องแก้ที่สภา ทั้งสภายกมือให้เราหมด ไม่มีใครจะเห็นด้วยกับคำสั่งบ้า ๆ นั้น อย่างนี้เป็นต้น ซึ่งเราคิดว่า ส.ส. ตั้งใจทำงานจริง ๆ จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนมาก ๆ ไม่ใช่ ส.ส. ที่จะหาแต่ประโยชน์อย่างนี้ ซึ่งมีและมีแน่นอน"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับนายกรัฐมนตรืชวน หลีกภัย

"นายกรัฐมนตรื ชวน หลีกภัย อาจจะมีสายตายาวไกลจริงอาจมีความคิดเป็นนักการเมืองดีจริง แต่นายกฯชวน พลาดตรงที่ปกป้องลูกน้องที่เป็น ส.ส. พรรคตัวเองมากเกินไป อย่างเช่น สปก. รัฐบาลทำผิด คุณชวน ยังไม่คิดอะไรเลย บอกว่ารัฐบาลถูกต้องแล้ว ลูกคนมีเงินก็มีโอกาสสอบชิงทุนได้เหมือนกัน ไปเปรียบเทียบคนละเรื่อง เกษตรกรกับคนมีเงินมันเปรียบเทียบกันไม่ได้ คำพูดที่ออกมาทะแม่ง เลยทำให้ความรู้สึกที่ประชาชนเคยศรัทธาคณะชวนก็ลดลงไป ยิ่งเวลานี้เขาวิจารณ์คุณชวน จะเจอปัญหาหนักเดือนพฤษภาคม พอเปิดสภาทุกพรรคจะโจมตีพรรคประชาธิปัตย์ อันตรายมาก ถ้าคุณชวนตั้ง คิดว่าโอกาสที่จะถูกโจมตีมากมายเหลือเกิน"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ

"รัฐธรรมนูญ แต่ละช่วงที่ผ่านมา มันไม่เอื้อให้กับนักการเมือง หรือ ส.ส. เลย บางทีเขียนโดยนักวิชาการ นักวิชาการไม่ใช่ ส.ส. เพราะฉะนั้น เขาไม่รู้จากความเห็นอยากของการออกหาเสียงเป็นอย่างไร การออกหาเสียงต้องไปแต่เข้ามิด กลับก็ติดต้องเดินหาประชาชน ๆ ถ้ามอะไรเราต้องตอบ แล้วเงินทองเราก็ต้องใช้ ถึงไม่ใช่มากมาย แต่ก็ต้องใช้ยู่ดี นักวิชาการเขียนมาว่าพรรคการเมืองต้องส่ง ส.ส. ลงสมัคร ต้องครบจำนวนก็คนจึงทำให้พรรคการเมืองต้องใช้เงินมากมาย อย่างนี้ก็แน่แล้ว ค่าสมัครอย่างเดียวก้เป็นล้าน ๆ แล้วนี่คือการร่างรัฐธรรมนูญกับ ส.ส. ไม่เหมือนกัน ความคิดความอ่านนักวิชาการกับ ส.ส. บางทีนักวิชาการคิดออกมาแล้วก็เขียนไป มันจะเป็นจริงหรือไม่เป็นจริงก็ไม่รู้ แต่คิดไปก่อนแล้วมาแก้ไขทีหลัง ซึ่งมันไม่ถูก"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

"ระบบการเลือกตั้ง เคยมีความคิด วันแมนวันโหวต (one man one vote) เราคิดว่ามันมีปัญหาเหมือนกัน อย่างเวลานี้ เราลง 3 คน มันก็เฉลี่ยกันไป แบ่งกันไป ใครใช้เงินมากมันก็จะมีปัญหา คนมีเงินมากจะสังเกตเห็นคนสมัยก่อนมีคนที่รักอยากจะเป็นคนรับใช้ของประชาชน มาด้วยใจมาด้วยแขนและขา มาตอนหลังพวกอาสาเสีย เจ้าสัวมาลงสมัครรับเลือกตั้ง

มันใช้เงินกัน แข่งกับเรา มันก็ได้ทั้งหมด มาถึงตอนนี้ เราเริ่มมองแล้ว ความเสียเปรียบ
ของเรามันอยู่ตรง ไม่มีเงินด้วย คนมีเงินได้ไป มันก็เอาทุนคั้นมันงั้นมันหวานมัน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

"เหตุที่ลงสมัคร ส.ส. เพราะเราคิดว่าเราจะตอบแทนประชาชน คือ ประชาชน
เลี้ยงเรามา จากไม่มีอะไรเลย จนกระทั่งเราเป็นนักร้องก็มีรายได้เอามาเลี้ยงตัวเองและ
ครอบครัว พอถึงจุดนี้ใกล้ที่จะตายจากโลกนี้ไปแล้ว โอกาสที่จะทดแทนบุญคุณนั้นอยู่ตรงนี้ เราไม่มี
อะไรจะตอบแทนเขานอกจากจะรับใช้เขา เราคิดตั้งแต่เราเขียนหนังสือ ว่าควรจะทำอะไรบ้าง
ตอบแทนประชาชน ตอบแทนสังคม จะทำอย่างไร เราจะ เป็นนักร้องอยู่ไปอย่างไม่มีจุดหมาย
เพราะสังคมให้ความรู้เรามากมาย ให้เราอยู่รอด ให้เรายืนหยัดอยู่ได้ เราควรจะตอบแทนเขา
ไม่ควรจะตายโดยไม่ได้ทำอะไรให้กับประชาชนเลยไม่ถูก อย่างน้อยเกิดมาชาติหนึ่ง ต้องทำ
ประโยชน์ให้กับแผ่นดิน"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับศิลปินกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

"อยากให้ศิลปินทุกคนสนใจในการเมือง ไม่ต้องการให้คนพูดว่าไม่สนใจในการเมือง
ผมไม่ชอบ ผมต้องการให้ทุกคน พี่น้อง เพื่อนฝูง ต้องสนใจเรื่องการเมือง เพราะตั้งแต่ต้นขึ้นมา
หรือจนตาย ก็มีการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องทั้งนั้น การกินอยู่ของเราจะดีหรือไม่ดีก็ขึ้นอยู่กับ
เมืองทั้งนั้น"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับประชาชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

"อยากให้ประชาชนไปใช้สิทธิของประชาชนในการเลือกตั้งโดยสง่าและภาคภูมิใจ ถ้า
ไม่นอนหลับทับสิทธิ คนไทยจะดีกว่านี้อีกเยอะ คิดว่าไม่ใช่เลย ไม่ยอมออกไปใช้สิทธิ พวกฝรั่ง
สงวนสิทธิของเขาอย่างมาก ๆ เลย เคารพในคนอื่น เคารพตัวเอง เคารพสิทธิ ตัวเองอยาก
ให้คนไทยเป็นอย่างนี้บ้าง ถ้าคนไทยเป็นอย่างนี้ ประชาธิปไตยจะดีกว่านี้ 100 %

จากการสัมภาษณ์ ทำให้ทราบถึงกิจกรรมของสุเทพ วงศ์กำแหง ในการมีส่วนร่วม
ทางการเมือง ดังนี้

เขียนหนังสือที่เกี่ยวกับการเมือง ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ประชาชาติ ฯลฯ

1 ใน 100 ที่เรียกร้องรัฐธรรมนูญจากจอมพลถนอม กิตติขจร จนเกิดการเปลี่ยนแปลง

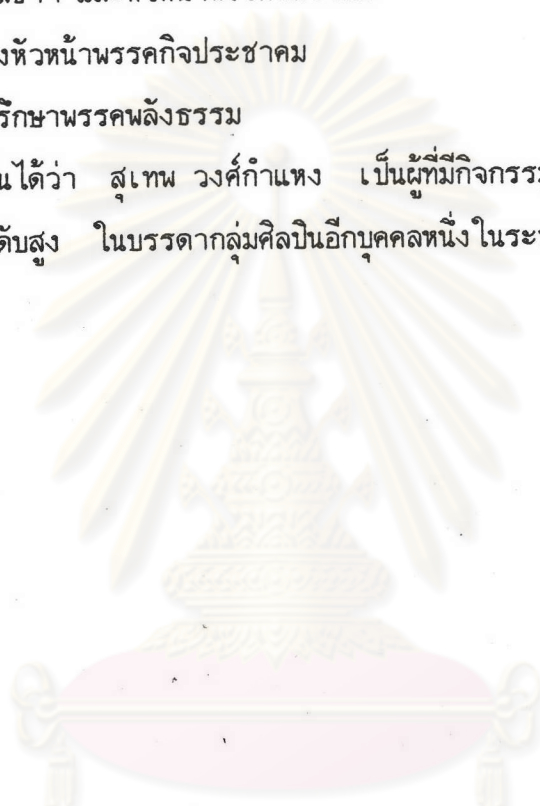
รัฐบาล วันที่ 14 ตุลาคม 2516

เป็นตัวแทนพรรคการเมือง ไปประชุมกลุ่มสังคมนิยมทั่วโลกที่สแกนดิเนเวีย ปี 2519
 ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา เขต 1 เมื่อ 2522-2526
 ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร เขต 2 เมื่อปี 2531-2534
 อดีต เลขาฯ และหัวหน้าพรรคพลังใหม่

อดีตรองหัวหน้าพรรคกิจประชาคม

อดีตที่ปรึกษาพรรคพลังธรรม

ซึ่งจะเห็นได้ว่า สุเทพ วงศ์กำแหง เป็นผู้ที่มีกิจกรรมทางการเมือง หรือมีส่วนร่วม
 ทางการเมืองในระดับสูง ในบรรดากลุ่มศิลปินอีกบุคคลหนึ่งในระบบการเมืองไทย

ศูนย์วิทยพัทยาการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง³
(ศิลปินนักร้องผู้ที่ก้าวมาเป็น ส.ส.)

ประวัติ

อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง ชื่อเล่น "ก๊อ" เกิดวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2507 (ปีมะโรง) ที่อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี บิดาชื่อ เสง มารดาชื่อ น้ำผึ้ง มีพี่น้อง 5 คน อริสมันต์เป็นคนกลาง ในตอนเด็ก ๆ มีฉายาเยอะมาก เช่น หมึก ดาร์ก ดำ แล้วแต่เพื่อน ๆ จะเรียก สำหรับการศึกษาระดับประถมอยู่โรงเรียนวัดบ้านยาง จังหวัดนครปฐม มัธยมต้นอยู่โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย จังหวัดราชบุรี มัธยมปลายอยู่โรงเรียนวัดบวรนิเวศน์ กรุงเทพฯ

สมัยเรียน อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง ได้เล่าว่า "ในตอนเด็กผมมีนิสัยส่วนตัว ชอบเป็นผู้นำของกลุ่ม ชอบเป็นหัวหน้าชั้น ชอบเป็นอะไรที่ไม่เหมือนชาวบ้านเค้า เรียนค่อนข้างพอใช้ได้ พอจบชั้นประถมปีที่ 7 ก็ไปสอบเข้าในโรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย ได้คนที่ 23 ในจำนวน 25 คน ผมก็ได้เรียนที่นั่นจนจบ ม.ศ.3 ในตอนนั้น ผมจะมีปัญหาการเรียนนิดหน่อย ซึ่งผมเป็นเด็กตัวดำ ๆ และในห้องเรียนนั้นมีแต่เพื่อนผิวขาว ลูกคนจีน ผมเองจะมีปัญหาเวลาใครเรียกไอ้ดำ ๆ จะต้อง มีเรื่องชกต่อยเป็นประจำ และในตอนสุดท้าย ผมก็ถูกเชิญให้ออกจากโรงเรียนสารสิทธิ์ฯ ในชั้น ม.ศ.3 และได้มาสอบเข้าที่โรงเรียน วัดบวรนิเวศน์ ก็เรียนจบที่นั่น 2 ปี โดยความเป็นนักฟุตบอลและนักมวยของโรงเรียน"

จากนั้น อริสมันต์ฯ ได้ออกมาค้าขายที่จังหวัดเชียงราย อยู่กับบิดาประมาณ 2 ปีครึ่ง และก็กลับเข้าเรียนหนังสือที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ในขณะที่เรียน ได้ทำงานโดยพยายามค้าขาย เพื่อที่จะหาเงินช่วยเหลือตนเอง ค้าขายที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เกี่ยวกับเสื้อผ้า สิ่งของเครื่องใช้ และเขียนเพลง ใช้เวลานานแสนอประมาณ 5 ปี จนมีความท้อแท้ ซึ่งตอนนั้น ได้เป็นทนายความ และจากนั้นได้เป็นตำแหน่งผู้จัดการในบริษัทฝรั่งแห่งหนึ่ง มีเงินพอสมควร และตั้งใจเก็บเงินจะไปเรียนต่อเมืองนอกที่ UFC แคลิฟอร์เนียสหรัฐอเมริกา แต่ด้วยความพลิกผันของชีวิต ทำให้อริสมันต์ฯ ได้รับเลือกเป็นนักร้องของบริษัท อาร์.เอส. หลังจากที่ยุ่พยายามเสาะงานมาเป็นเวลา 5 ปี จึงได้เป็นอริสมันต์ พงษ์เรืองรอง จนถึงทุกวันนี้

³ สัมภาษณ์ อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง, 5 เมษายน 2538.

ปัจจุบัน อริสมันต์ฯ เรียนคณะรัฐศาสตร์ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นเรื่องของการบริหารงานบ้านเมืองโดยเฉพาะไม่ว่าจะเป็นเรื่องของนโยบายการคลัง การเงินงบประมาณ วัตถุประสงค์เพื่อเตรียมตัวที่จะเข้าไปรับใช้ประชาชน โดยการเป็นผู้แทนราษฎร หรือเป็นผู้แทนของปวงชนทั้งชาติ ไม่ใช่เป็นผู้แทนในระดับเขต พร้อมทั้งเป็นรองประธานบริษัท ยี่ง โอไฟาร์ ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวกับการพัฒนาที่ดินและรองประธานบริษัท เอวิส พรินเซนต์เทชั่น แอนด์ มาร์เก็ตติ้ง และศิลปินในบริษัท อาร์.เอส. คณะกรรมการบริษัท พงษ์พานิช ก่อสร้าง ตำแหน่งทางการเมือง เป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม (นางสุदारัตน์ เกยุราพันธุ์) และเป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นางพิมพ์า จันทรประสงค์)

อริสมันต์ฯกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

อริสมันต์ ได้เริ่มทำหนังสือเพื่ออนาคต เป็นจุดเริ่มต้นทางการเมืองและได้ออกไปสอนหนังสือ ตามชนบทให้รู้จักสิทธิ เสรีภาพ ทางประชาธิปไตยเพราะว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญของการเลือกตั้ง จึงรับเงินของผู้แทนราษฎรที่ซื้อเสียง

ต่อมาในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 17 - 21 พฤษภาคม 2535 อริสมันต์ฯได้เข้าไปร่วมกับขบวนการพฤษภาทมิฬ โดยเห็นความไม่ถูกต้องในเรื่องของการกระทำของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) เช่น การออกกฎหมายจะต้องมีความทันสมัย ไม่ล่าหลัง

อริสมันต์ฯ ได้เล่าถึงการเข้าไปร่วมในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬว่า"ผมเข้าไปตั้งแต่วันที่ 4 พฤษภาคม 2535 ได้พูดไฮปาร์ค ตั้งแต่วันที่ 8, 9, 10, 11 แล้วก็หยุดไฮปาร์คมาเริ่มวันที่ 15, 16, 17, 18 และ 19 เข้า ผมหนีออกต่างประเทศ"

เหตุที่เข้าไปในการไฮปาร์ค นั้น เพราะ "ผมคิดว่าขบวนการ ไฮปาร์ค มันไม่เป็นระบบ พอมันไม่เป็นระบบ คนที่นั่งฟังอยู่มันก็เกิดความสับสนเกิดความเบื่อหน่าย ผมก็เลยเข้าไปจัดระบบให้ว่าควรจัดทำแบบนี้ มีใครจะมาพูดให้ และเขาจะกลับมาได้อีกเมื่อไหร่ ถ้ากลับมาได้ออนดี 1, 2, 3, 4 หรือ 5 จะกลับมาได้ช่วงไหน ก็ให้มาลงชื่อไว้ ช่วงนั้นมีใครขึ้นมาพูด ช่วงนั้นมีใครขึ้นมาพูด สลับกับการปราศรัย มีดนตรี มีการพูดในเชิงวิชาการ พูดตลก ไปกยา มีการปลุกกระตมมวลชน มีการให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและความไม่ถูกต้องของกระบวนการ ร.ส.ช. ในตอนนั้น ตอนที่ไปช่วยจัดให้ รู้สึกเป็น สานนท. (สหพันธ์นิสิต นักศึกษาแห่งประเทศไทย) เพราะเราเองเห็นว่า เขาเป็นกลุ่ม เด็ก ๆ และก็ไม่มีประสบการณ์ในเรื่องของการตริงมวลชน

เรื่องของการให้สาระต่อสาธารณชน ในสถานที่ที่เป็นการเรียกร้องในลักษณะอย่างนี้ พอดีเราได้มีการอบรมเรื่องนี้มาโดยตรงในการให้ความรู้ต่อสาธารณะ ฝึกพูดต่อที่สาธารณะเราจึงเสนอตัวเองเข้าไปทำในตอนนั้น

หลังจากเหตุการณ์พฤษภาทมิฬได้จบลง อริสมันต์ฯ ได้เล่าเหตุการณ์บางช่วงว่า "ในตอนเล็กร็อบ (mob) ในตอนนั้นมีผมคนเดียวที่ยืนร้องไห้อยู่ข้างเสา เพราะผมไม่รู้ว่าจะไปยืนอยู่ตรงไหน ผลมันจะแพ้หรือชนะ ผมไม่รู้ แต่ผมไม่สามารถจะเข้าไปอยู่ในบ้านของผมได้ ผมจะต้องไปพักที่มันปลอดภัย เพราะว่าเราก็ก้าวฝ่ายตรงข้าม พอเราชนะแล้ว ก็มีการขู่ฆ่าจนผมเองต้องย้ายไปอยู่เมืองนอก ผมต้องเสียลูกน้อง เสียคนที่ผมรัก เสียเงิน เสียโอกาสต่าง ๆ มากมาย กับการที่เข้าไปร่วมในเหตุการณ์ครั้งนั้น ถามว่าคุ้มหรือไม่ ถ้าหากคิดเป็นตัวเงินละก็ มันไม่คุ้ม แต่ถ้าหากคิดว่าเป็นการตอบแทนสังคม ผมคิดว่าการตอบแทนครั้งนั้นมันยังไม่เพียงพอที่สังคมเป็นผู้ให้ผมในขณะนั้น"

อีกกิจกรรมหนึ่งที่อริสมันต์ฯ เข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง คือ ไปหาเสียงเลือกตั้งให้พี่ชาย นายไชยา พงษ์เรืองรอง ผู้สมัคร ส.ส.ราชบุรี แห่งพรรคพลังธรรม และเดินสายช่วยพรรคพลังธรรมระดมหาเสียงที่ต่าง ๆ เช่น นครศรีธรรมราช หาดใหญ่ สุราษฎร์ธานี ตรัง เชียงใหม่ เชียงราย ภาคอีสาน รวมทั้งกรุงเทพฯ ซึ่งจากที่อริสมันต์ฯ เข้าไปหาเสียง อริสมันต์ฯ ได้เล่าว่า "จะพูดให้ทุกคนเข้าใจ ให้ทุกคนเห็นในเรื่องของการรักษาความเป็นประชาธิปไตยของเราให้มาก โดยเฉพาะคนต่างจังหวัด ซึ่งเงินยังมีความสำคัญต่อพวกเขามากในเวลากการเลือกตั้ง ส.ส.บางคนพูดว่าจะให้ผมต้องเข้าไปเยี่ยมทำไม เวลาที่ถึงฤดูกาลเลือกตั้งทุกคนก็ต้องเอาเงินผม ที่ผมมาเป็น ส.ส. ไม่ใช่ว่าพวกคุณให้การสนับสนุนผมนะ แต่ว่าผมเป็นผู้ซื้อเสียงคุณ เพราะฉะนั้นผู้แทนตรงนั้น ก็เลยไม่ใช่เป็นผู้แทนของชาติ มันเป็นผู้แทนของเขต และเป็นผู้แทนแบบแอบอ้าง" ซึ่งจุดนี้ อริสมันต์ฯ เห็นว่ายิ่งทำให้อริสมันต์ฯ เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองจนถึงทุกวันนี้

จากกิจกรรมช่วยไปหาเสียงเลือกตั้ง นับว่าเป็นการก้าวเข้าเวทีการเมือง จนปัจจุบัน อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง พร้อมทั้งจะเป็นนักการเมืองอาชีพโดยเล่าว่า "ในความเป็นนักการเมือง ผมคงจะเป็นตลอดชีวิต เพราะผมอยู่ในประเทศไทย ในขณะนั้นผมก็เป็นนักการเมืองคนหนึ่งที่จะเรียกร้องและมีสิทธิเรียกร้องให้กับประชาชน เรียกร้องให้มีการพัฒนา มีความเจริญรุ่งเรือง ในแบบที่ผมต้องการ ในแบบที่ถูกต้อง และเป็นแบบของสากล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของทางเศรษฐกิจ ให้ประชาชนได้รู้จักการสะสมต้นทุนธรรมชาติ ให้นักพัฒนาได้รู้จักว่าการพัฒนาแบบยั่งยืนนั้นคืออะไร

ทฤษฎีของการพัฒนาเป็นแบบไหน เป็นออปติมิสต์ (optimist) หรือเพซซิมิสต์ (pessimist) เราเชื่อว่าถ้าเป็น ออปติมิสต์เทคโนโลยีจะเป็นผู้แก้ไขปัญหาได้แต่ถ้าหากว่าเป็นแบบ เพซซิมิสต์ การพัฒนาก็คือการทำลายสิ่งแวดล้อม เราต้องเลือกเอา แล้วก็ชั่งน้ำหนักดูว่า เราจะเป็นแบบใด ในขณะที่สังคมของเรามีการเจริญเติบโตทางด้านประชากร และก็ทางด้านวัตถุค่อนข้างมาก เพราะฉะนั้น เราจะเลือกการพัฒนาแบบยั่งยืน จะเป็นแบบออปติมิสต์ หรือเพซซิมิสต์ ก็ควรจะต้อไปศึกษากันต่อไป"

แนวความคิดทางการเมือง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับนักการเมือง

"ส.ส.ที่ดี จะต้องไม่มีธุรกิจ ตราบใดที่ ส.ส.มีธุรกิจเกี่ยวกับการก่อสร้างทาง กิติ เกี่ยวกับการซื้อขาย เกี่ยวกับ Import Export หรือว่าธุรกิจต่าง ๆ ที่ผนวกกับรัฐสภา ถือว่าเป็น ส.ส.ที่ไม่ควรน่าจะไปไวใจเนื่องจากว่าท่านมีโอกาสที่จะนำรัฐสภาไปโยงโยกับธุรกิจของท่านได้เสมอ ๆ ส.ส.ที่ดีนั้นควรจะไม่มีธุรกิจแอบแฝงอยู่ ควรจะต้องเป็นผู้มีความเสียสละทั้งกาย และใจ ควรจะต้องเป็นผู้ที่เสียสละทั้งเวลา ความรู้ เพื่อคนส่วนใหญ่ แต่ในปัจจุบันนี้ ส.ส. ตรง นั้นทำหน้าที่อะไรบ้าง เป็น ส.ส.ของประชาชนอย่างแท้จริงหรือไม่ เท่าที่ผมเห็น ผมคิดว่า ส.ส. ในขณะนี้ เป็น ส.ส.แอบอ้าง ที่บอกว่าคุณเองเป็นผู้แทนราษฎรโดยแท้จริง ประชาชนเลือกเขามา อย่างบริสุทธิ์ เลือกเขามาด้วยศรัทธาแต่ที่จริงแล้ว ส.ส. เหล่านั้นเป็นผู้แอบอ้างทั้งสิ้น เพราะ ว่าพวกเขาได้ใช้เงินใช้เล่ห์เหลี่ยม ใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ในการที่เขาจะได้เป็น ส.ส. เพื่อเข้ามา ดูแล ผลประโยชน์ เพื่อที่จะเข้ามาครอบงำผลประโยชน์ทางการเมือง มีสักกี่คนที่ทำหน้าที่ ส.ส. ได้อย่างชัดเจน สมบูรณ์แบบ แต่ในความใฝ่ฝันของผม ผมก็อยากที่จะให้ ส.ส. ในอุดมคติมี มากขึ้น โดยเฉพาะในระบบประชาธิปไตยของประเทศที่มันเย้าเย้อยู่ในขณะนี้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใด ก็ตาม เรื่อง สปก. น้ำมันเถื่อน อบต.และ อบจ.ต่าง ๆ ที่มีความขัดแย้งในหลักการโดยเฉพาะ ผลประโยชน์ทั้งสิ้น ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะประโยชน์จากการที่ได้รับเลือกตั้งมาเป็น ส.ส. ผลประโยชน์ในเรื่องของหวัคะแนน ผู้สนับสนุนจะให้เงินกับพรรคการเมืองตราบใดที่ระบบการเมือง กับระบบบริหารยังแยกกันไม่เด็ดขาด จึงทำให้นักการเมืองมีศักยภาพและคุณภาพต่ำมาโดยตลอด เพราะทุกคนจะเข้ามามีอำนาจในการบริหารบ้านเมือง และมีโอกาสที่จะถือเงินก้อนโต ซึ่งถือเป็นงบประมาณของชาติได้ใช้จ่าย ได้เอาไปฝัน ได้เอาไปทำในเรื่องของผลประโยชน์แก่กลุ่ม

แก้ส่วนตนด้วย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับนายกรัฐมนตรืชว่น หลีกภัย

"นายกรัฐมนตรืชว่น หลีกภัย เป็นคนดีคนหนึ่ง แต่ถามว่าเหมาะสมกับการมาเป็นผู้บริหารระดับสูงหรือไม่ในกระบวนการ มีความเหมาะสมแต่ด้วยความสามารถแล้วผมเห็นว่า นายกรัฐมนตรืชว่น มีประสบการณ์การบริหารค่อนข้างจะน้อยไปนิดนึง แล้วก็การตัดสินใจบางอย่าง บางครั้ง นายกฯเป็นนักการเมืองมากเกินไป นายกฯจะคิดว่าการตัดสินใจแต่ละครั้งนั้นต้องมีผู้หนึ่งได้ผลประโยชน์และมีอีกผู้หนึ่งที่จะต้องเสียผลประโยชน์ เพราะฉะนั้นการตัดสินใจของนายกฯชว่น แต่ละครั้ง ทำให้การดำเนินงานล่าช้าเป็นไปตามเกณฑ์ แต่ถามว่าเหมาะสมหรือไม่ ผมคงจะตอบค่อนข้างยาก แต่ผมคิดว่าท่านเป็นคนดีคนหนึ่ง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพรรคการเมือง

"พรรคการเมืองไทย มีอยู่ 2-3 พรรค เช่น พรรคพลังธรรมซึ่งยึดถือนโยบายและหลักการความซื่อสัตย์ ผมถือว่าพรรคนี้เป็นพรรคที่ดีที่สุดในประเทศไทย ในขณะนี้ ส่วนพรรคที่รองลงมา คือ พรรคประชาธิปัตย์ ที่เราเห็นว่ามีความยึดมั่นในหลักการ และทำทุกวิถีทางที่จะให้มีการเลือกตั้ง เพื่อชัยชนะ เพื่อที่จะได้คุมเสียงข้างมากมันก็เป็นวิถีทางทางการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์ ส่วนพรรคอื่น ๆ ผมคงไม่มีคอมเมนต์ (comment) เพราะว่ามันผ่านมาจากข่าวคราวการประพฤติตัวของสมาชิกในพรรคแต่ละพรรค จึงทำให้เรารู้ว่าไม่น่าเป็นพรรคการเมืองได้ ไม่น่าเป็นพรรคการเมืองของมหาชน"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

"ระบบการเลือกตั้ง พุดกันตรง ๆ คนเรายังไม่เจริญ แต่พยายามที่จะหาระบบที่มันเจริญมาใช้ ความจริงบ้านเราป่าเถื่อน ไม่มีความซื่อสัตย์ในการเลือกตั้ง ถ้าจะบอกว่าเลวมากก็ไม่ผิด เพราะเราไปล้มผีสมา เราารู้ทุกวิถีทางการเลือกตั้งมาหมด ความซัวซ่า ความเลวทรามของบุคคลที่เป็นมาเพีย บุคคลที่ใช้เงิน ส.ส.ที่ไม่มีอุดมการณ์ เขาจะมาเพื่อผลประโยชน์ของบ้านเมือง เขาจะทำทุกวิถีทาง เพื่อจะได้เป็น ส.ส.แล้วเข้าไปกอบโกยในสภานั้นคือ ความเลวร้ายของการเลือกตั้งทั้งหมด อย่างที่ อินเดีย หรืออย่างในการเลือกตั้งที่เขมรเนี่ย เขาจะมีการแถมสิทธิ์ที่เล็บล้างไม่ออก บ้านเราน่าจะใช้อย่างนั้น ว่าคนนั้นมาใช้สิทธิแล้วจะมาใช้สิทธิอีกไม่ได้ เพราะมีสิทธิ์ที่เล็บแล้ว

แต่บ้านเรามีผี มีทั้งการชื้อบัตร ทำทุกอย่างแม้แต่การปล้นคะแนน"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทาง ในการสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

"แนวทางในการที่ผมจะเป็น ส.ส. ผมจะไม่เป็น ส.ส. อย่างทุกวันนี้ ที่มีแต่การขัดแย้งกันในหลักการ การขัดแย้งในเชิงผลงานใครผลงานมันผมว่ามันแย ๆ แต่ถ้าหากเราเป็น ส.ส. ที่จะมุ่งพัฒนา ที่จะปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนแล้วอะไรก็ช่าง อย่าไปสนใจ ต้องสนใจว่าพัฒนาแล้วประชาชนได้อะไรบ้าง พัฒนาแล้วประสบความสำเร็จหรือเปล่า พัฒนาแล้วใครได้ผลประโยชน์พัฒนาแล้วมีผลกระทบต่อใครบ้าง มีใครไปปกป้องสิทธิให้ สิ่งนี้ต่างหากที่เป็นหน้าที่ของ ส.ส. ในปัจจุบัน"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับศิลปินกับความได้เปรียบเสียเปรียบทางการเมือง

"ภาพพจน์ของเราคือ คนร้องเพลง กับการทำให้นักยอมรับเราว่าเป็นนักบริหาร มันค่อนข้างจะยาก และภาพที่ติดในการที่เป็นคนร้องเพลงนั้นคนจะมีความรู้สึกที่เราเป็นคนอ่อนแอ หยิบหย่อง ทำอะไรไม่เป็น เป็นคนที่ไม่ติดดิน นี่คือข้อเสียเปรียบ ข้อที่ได้เปรียบคือ เป็นคนที่มีชื่อเสียง ได้รับการรู้จักแล้ว ได้รับความไว้วางใจ เชื่อใจ ได้รับความไว้วางใจในระดับต้น แต่ว่าในสิ่งที่ผมจะต้องทำ ก็คือว่า จะต้องทำให้ประชาชนเห็นว่า เราเป็นคนที่มีความสามารถ เป็นคนที่มีความรู้ เป็นคนที่มีความเสียสละ ทำไมเราต้องเรียน ทำไมเราต้องเรียน ทำไมเราต้องไปเป็นที่ปริกษารัฐมนตรี ทำไมเราต้องไปทำการปฏิรูปรถเมล์ ทำไมเราต้องเข้าไปทำงานเกี่ยวกับด้านการส่งเสริมคุณภาพและสิ่งแวดล้อม นั่นคือ การเตรียม คือการเตรียมงานที่เราจะไปรับใช้ประชาชนเราให้ทุกคนเห็นว่า ในความเป็นศิลปินของเรา สามารถที่จะช่วยเหลือบ้านเมืองได้ โดยการที่จะนำความรู้ไปเผยแพร่ในที่ต่าง ๆ ให้ประชาชนเข้าใจดีในเรื่องของสิ่งแวดล้อม ในเรื่องของสิทธิ ในเรื่องของการเป็นประชาธิปไตย"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับศิลปินกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

"บทบาททางการเมืองของศิลปิน ขอให้ทุกคนช่วยกัน ช่วยกระตุ้นจิตสำนึกของประชาชนให้ไปใช้สิทธิ ใช้เสียง ไปเลือกเถอะ เลือกใครก็ได้ เลือกคนที่ดีเข้ามา เลือกแล้วอย่าทำให้จังหวัดของท่านเสียหาย เสียชื่อเราต้องคำนึงถึงด้วยว่า ถ้าผู้แทนดีก็เป็นหน้าเป็นตาของจังหวัด เป็นหน้าเป็นตาของคนในจังหวัด เป็นหน้าเป็นตาของคนในพื้นที่ เป็นหน้าเป็นตาของ

คนในประเทศด้วย"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประชาชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

"ขอให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ใช้สิทธิให้เพียงพอ ให้เต็มที่ และสิ่งหนึ่งที่ผมอยากจะบอกกับทุก ๆ คนว่า ในขณะนี้ คุณได้เกิดมาบนแผ่นดินไทยในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งชีวิตหนึ่ง คุณจะไม่ได้สร้างประวัติศาสตร์ร่วมกับพ่อแม่พี่น้อง ในประเทศ แต่ตอนนี้คุณมีโอกาแล้ว ที่จะได้ร่วมสร้างประวัติศาสตร์ร่วมกัน เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองให้แก่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยการที่ทุกคนไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎรให้พร้อมเพรียงกัน ผมคิดว่าถ้าได้คนทั้งประเทศสัก 70 % ในการที่จะ ไปลงคะแนนนั้น ผมถือว่าเป็นการสร้างประวัติศาสตร์ สร้างความภูมิใจครั้งหนึ่งที่คุณได้เกิดมาบนแผ่นดินไทย"

จากการสัมภาษณ์ อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง ลักษณะการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง
ที่ชัดเจน

- ช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง
- ร่วมรณรงค์ ประท้วงเรียกร้องรัฐธรรมนูญในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 17 - 20 พฤษภาคม 2535
- มีแนวทางการดำเนินชีวิตในอนาคต เพื่อรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ซึ่งเป็นบุคคลหนึ่งในกลุ่มศิลปินที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงในระบบการเมืองไทย และผู้เขียนเห็นว่า อริสมันต์ฯ น่าจะเป็นนักการเมืองที่ดีและมีคุณภาพบุคคลหนึ่ง วิเคราะห์ได้จากการสัมภาษณ์ที่ผ่านมา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รณฤทธิชัย คานเขต (รณ ฤทธิชัย) ศิลปินผู้พิสมัยและตั้งใจไว้บใช้สังคมและทำ
ประโยชน์เพื่อประชาชนอยู่เสมอ⁴

ประวัติ

รณ ฤทธิชัย เป็นชื่อที่ใช้ในการแสดงภาพยนตร์ ชื่อจริงคือ รณฤทธิชัย คานเขต เกิดที่อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร (สมัยนั้นเป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดอุบลราชธานี) บิดาชื่อ สารคาม มารดาชื่อ นางท่อน คานเขต บิดาเป็นชาวปากีสถาน (บิดามาอยู่กับปู่ที่ประเทศไทยตั้งแต่อายุ 11-12 ปี) รณฤทธิชัย เรียนหนังสือชั้นประถมที่อำเภอมหาชนะชัย ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนศรีทองวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สมัยเรียนชอบเล่นกีฬา ตั้งแต่เด็กเคยเป็นนักกีฬาดีเด่นของโรงเรียน เคยเป็นแชมป์มวยนักเรียน ปี 2506 ตอนต้นอยู่ ม.ศ.3 ที่บ้านตั้งค่ายมวย เพราะบิดาชอบกีฬา ลูกที่เป็นผู้ชาย จะเป็นนักมวยทั้งหมด เริ่มชกมวยได้เงินมาครั้งแรก 15 บาท ตอนนั้นเรียนอยู่ ม.ศ.2 ก่อนจะเป็นแชมป์มวยนักเรียน จากการที่ตัวเองเป็นนักกีฬาทำให้ครูอาจารย์ รักใคร่ชอบพอ เคยเป็นหัวหน้าชั้น เคยเป็นประธานนักเรียน เคยเป็นหัวหน้านักศึกษาวิชาการ สมัยเรียน ม.ศ.4-5 ทำให้มีลักษณะการเป็นผู้นำตั้งแต่เด็ก เมื่อจบชั้นม.ศ.5 ได้เข้าเรียนต่อที่กรุงเทพฯ โดยมาคนเดียวมีโอกาสเรียนที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา โดยเลือกอันดับ 1 สมัยเรียนจะซำกว่าบุคคลอื่นเพราะรณ ฤทธิชัย จบม.ศ.5 ได้ไปเรียนวิชาชีพ (บริหารธุรกิจ) 1 ปี 6 เดือน และออกมาทำงาน 3 เดือน จึงเห็นว่าไม่ใช่แนวทางของตัวเอง เนื่องจากตั้งแต่เด็กขึ้นมาไม่เคยเป็นลูกน้องใคร ที่บ้านทำการค้า ก็มีลูกน้อง พอทำงานที่โรงแรมเอเชีย ก็มีปัญหาเพราะภาษาไม่ดีและถูกต่อว่าบ้าง ทำให้รณ ฤทธิชัย คิดว่าไม่ใช่แนวทางของตัวเอง เลยตัดสินใจกลับเข้าสอบโดยเลือกพลศึกษา ซึ่งตอนนั้นเขาเปิดเป็นปีแรก

ดังนั้นตอนเรียนปีที่ 1 เพื่อนรุ่นเดียวกันจะอยู่ชั้นปีที่ 3 ในครั้งนั้นเพื่อนที่เป็นประธานได้ดึงรณ ฤทธิชัย ไปทำงานร่วมกันเป็นคณะกรรมการองค์การนิสิตซึ่งอาจจะเป็นเพราะเป็นพรรคพวกกันเคยเห็นฝีมือในการทำงานมาก่อน เป็นหัวหน้านักศึกษาวิชาทหารมาก่อนและขณะนั้นได้เริ่มก้าวเข้าสู่วงการบันเทิงโดยการถ่ายแบบ เพราะฉะนั้นเมื่อทำงานให้องค์การนิสิตจึงอยู่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยตั้งแต่ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และชั้นปีที่ 4 ในช่วงปี 3-4 เป็นแชมป์มวยของวิทยาเขตพลศึกษา

⁴ สัมภาษณ์ รณฤทธิชัย คานเขต(รณ ฤทธิชัย), 4 เมษายน 2538.

ในด้านวงการบันเทิง ธรณ ฤทธิชัย เริ่มจากการเป็นนายแบบถ่ายหลังปกของหนังสือ "จักรวาลปิ่น" รายสัปดาห์ของพนมเทียน ซึ่งตอนนั้นธรณ ฤทธิชัย เรียนมหาวิทยาลัยอยู่และได้พบกับคนที่ทำหน้าที่สื่อเลยได้ชักชวนมาถ่ายหลังปกเพื่อเชียร์นวนิยาย ซึ่งในขณะนั้นค่อนข้างจะฮิตเกี่ยวกับเรื่องนี้ คือถ่านนวนิยายเรื่อง ไทน์ที่ติดตลาดหรือคนชอบจะมีนายแบบมาถ่ายภาพหลังปกประกอบหลังจากที่ถ่ายปกก็มีโอกาสสนิทกับคนที่เป็่นนักเขียนหลายคนเช่น อรวรรณ, สุวรรณี สุคนธา, รงค์ วงษ์วรรค์ (รงค์) ตอนหลังสุวรรณี เปิดหนังสือ "ลลนา" ฉบับปฐมฤกษ์ ธรณ ฤทธิชัย เป็นคนแรกที่ถ่ายแฟชั่นและจากนั้นสุวรรณีได้แนะนำให้กับ พยุง พึ่งศิลป์ จึงได้เล่นหนังทีวีเรื่องแรกคือ เรื่อง "นิภมัจจุราช" และเล่นหนังเรื่องแรกคือเรื่อง "ปัญหารักของศิราณี"และมาเล่นเรื่อง "สิงห์สยาม" เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักมวย และเริ่มมีชื่อเสียงในภาพยนตร์ของ คิต สุวรรณศรี เรื่อง "คนกลางแดด"

สำหรับทางด้านการศึกษา ธรณ ฤทธิชัย ชอบมาตั้งแต่เด็กเคยเล่นละครของโรงเรียนตั้งแต่สมัยเรียนมหาวิทยาลัยเล่นละครให้กับแผนกศิลปะ เพื่อหารายได้ให้กับมหาวิทยาลัยเรื่อง "ลิลิตตะเลงพ่าย" เล่นเป็นพระนเรศวร หลังจากนั้นจึงได้รับเล่นภาพยนตร์มาตลอดเพราะถือว่าเป็นอาชีพที่หารายได้ ส่วนรางวัลในด้านการแสดงที่ธรณ ฤทธิชัย เคยได้รับจากภาพยนตร์เรื่อง "ครูสมศรี" ได้ตุ๊กตาทองและสุพรรณหงษ์ทองคำ และรางวัลสุดท้ายจากภาพยนตร์เรื่อง "คนเลี้ยงช้าง" เป็นรางวัลตัวประกอบยอดเยี่ยมจากสมาพันธ์ภาพยนตร์แห่งชาติ

ในอนาคตจะดำเนินอาชีพนักแสดงต่อไป แต่จะเลือกบทในการแสดงโดยกล่าวว่า "ไม่มีอาชีพอื่น นอกจากการแสดง ซึ่งเลี้ยงครอบครัวก็คือเงิน แต่เป็นคนค่อนข้างจะเลือกบทในการเล่นสมัยที่ได้ตุ๊กตาทองเราก็ไม่ได้กอบโกย ทั้งที่ตอนที่ได้มีเจ้าของหนังมาติดต่อเล่นหนังปีละเรื่อง 2 เรื่องพอที่จะอยู่ได้เท่านั้น ไม่ใช่พอมีเงาที่จะขายได้ ก็ไม่ใช่จะขายเสมอ หนังที่ไม่มีคุณภาพก็ไม่อยากเล่นแต่ก็พอจะเลี้ยงตัวเองได้ แต่ไม่ถึงจะร่ำรวย"

ธรณ ฤทธิชัยกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สมัยเด็กครอบครัวของธรณ ฤทธิชัย ใกล้ชิดกับเจ้าลาว เพราะบิดาสนิทกับเจ้าลาวตั้งแต่เด็กไปอยู่ที่ประเทศลาว อาจจะเป็นเพราะหน้าตาดีและเป็นคนต่างชาติเสด็จเจ้าบุญโยมจึงรับเป็นบุตรบุญธรรม บิดาจึงถูกเลี้ยงมาในวังที่จำปาศักดิ์ ระยะเวลาจำปาศักดิ์แยกไปอยู่ประเทศลาวบิดาจึงได้อยู่เมืองไทยและได้พบกับมารดาที่จังหวัดอุบลราชธานี แต่ก็ยังติดต่อกับฝั่งลาวทำให้เกิดความใกล้ชิดและมองเห็นสภาพทางการเมืองของประเทศลาวได้พอสมควร และพี่ชายคนหนึ่งเป็นคนใกล้ชิด

ของเจ้าลาว ส่วนนั้นนับเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความสนใจทางด้านการเมือง

แต่ประการสำคัญที่สุดคือ เหตุการณ์มหาวิปโยค 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งเป็นเหตุการณ์เรียกร้องประชาธิปไตยทั้งชาติ รณ ฤทธิชัย เล่าว่า "ได้เข้าไปร่วมในนามกลุ่มนักศึกษาวิชาเขตพลศึกษา แต่ความจริงคือเพื่อนที่เป็นนักมวยทีมชาติชื่อ อุกฤษ เหลืองอ่อน ให้ไปคุมเด็กเทคนิคทั้งหมด ต่อมาเพื่อนติดภารกิจจึงขอลอดตัวออกมา ทำให้เราต้องทำหน้าที่รับผิดชอบแทนและได้เข้าไปร่วมอยู่ในเหตุการณ์ตั้งแต่วันที่ 7 จนถึงวันที่ 14 ในวันที่เดินขบวนออกมาได้มีการปะทะกันเกิดขึ้นพรรคพวกที่กินที่นอนกับเรา หลายคนก็ตายเหมือนกัน" จากเหตุการณ์นั้นทำให้รณ ฤทธิชัย ได้แนวคิดของวิถีทางชีวิตเริ่มจากจุดนี้ โดยกล่าวว่า "เรามองเห็นว่าเมื่อเหตุการณ์มันผ่านไปแล้วได้ประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง เราก็มองเห็นว่าประชาธิปไตยได้มาด้วยเลือดเนื้อและชีวิต เราเองก็เป็นคนหนึ่งเรียกร้องประชาธิปไตย เพื่อประชาชนทั้งชาติ จึงทำให้เกิดความหวงแหนตรงนี้เกิดขึ้นว่า คนที่ลงสมัครรับเลือกตั้งเมื่อมีโอกาส ถูกประชาชนเลือกมาเป็นตัวแทน เมื่อมีโอกาสบริหารบ้านเมือง มีโอกาสเข้ามานั่งในสภา เขาควรสืบทอดเจตนารมณ์ของคนที่ตั้งใจอยากได้ประชาธิปไตยมาให้คนไทยทั้งชาติ" จากความคิดดังกล่าวเมื่อ รณ ฤทธิชัย เรียนจบ จึงมีความคิดที่จะมีส่วนร่วมเข้าร่วมทางการเมือง โดยเริ่มจากการทำหนังสือพิมพ์ที่บ้านเกิดในจังหวัดอุบลราชธานี คือหนังสือพิมพ์ "แม่มูล" ปรากฏว่าถูกโจมตีว่าเป็นคอมมิวนิสต์ จนหนังสือพิมพ์ถูกปิดและตอนนั้นได้เริ่มคิดเข้ามาเล่นการเมือง โดยการตั้งกลุ่มคนหนุ่มขึ้นมาในการเมืองระดับท้องถิ่นก่อน ให้พรรคพวกสมัครส่วนตัวเขาเองเป็นผู้ออกหาเสียง

จนกระทั่งปี 2518 ให้มีการเลือกตั้งผู้แทนฯ ครั้งแรกหลังจากเรียกร้องประชาธิปไตย ได้ให้พรรคพวกลงในนามพรรคพลังใหม่ นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์ เป็นหัวหน้าพรรคและรณ ฤทธิชัย เป็นคนหาเสียงบนเวที ปรากฏว่าไม่ประสบความสำเร็จ ปี 2519 มีการเลือกตั้งอีกครั้งรณ ฤทธิชัย ก็เริ่มหาเสียงให้พรรคพวกอีก จนกระทั่งปี 2522 การเลือกตั้งครั้งแรกของ รณ ฤทธิชัย ได้ลงสมัคร ส.ส. ในนามพรรคชาติไทยที่จังหวัดอุบลราชธานี เขตเลือกตั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2522 หมายเลขประจำตัวหมายเลข 10 ซึ่งขณะนั้นใช้ชื่อ "ชำนัญ คานเขต" รณ ฤทธิชัยได้เล่าถึงวิธีการหาเสียงในขณะนั้นมีเงินอยู่ 30,000 กว่าบาท แคंपิดโปสเตอร์ คัทเอ๊าท์ ก็หมดแล้ว มีรถอยู่หนึ่งคันตอนนั้นพี่สาวดาวนั้ให้ ก็ตะลอนไปทั่วคำไทนอนนั้น แม้กระทั่งกินข้าวกับแดง โม้กเคย ขณะที่ทำเสียงไม่มีหวัคะแนนใด ๆ ทั้งสิ้น พยายามจะใช้คำพูดให้กับประชาชนเข้าใจ แต่อย่างไรก็ตาม รณ ฤทธิชัย ไม่ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งครั้งนั้น ปรากฏว่าได้ลำดับที่ 6 การเลือกตั้ง

ครั้งที่สอง ขณะนั้นแนวโน้มในการออกกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยจะให้วิธีการเลือกตั้งแบบรวมเขตเรียงเบอร์ รณ ฤทธิชัย เห็นว่าถ้ามีการรวมเขตเรียงเบอร์ จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดใหญ่ ถิ่นกลางเขตเดิม และไม่มีเงินคงไม่ประสบความสำเร็จ จึงเปลี่ยนจากเขตเลือกตั้งที่ 2 มาเป็นเขตเลือกตั้งที่ 1 เพื่อให้คนรู้จักมากขึ้น แต่เมื่อมีการเลือกตั้งจริงปรากฏว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย ดังนั้นเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2526 ผลปรากฏว่าการเลือกตั้งไม่ประสบความสำเร็จได้ลำดับที่ 11 การเลือกตั้งครั้งที่สาม รณ ฤทธิชัย เห็นว่าการเลือกตั้งต้องมีปัจจัยในการขึ้น่าเช่น เงิน และจังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดที่ห่างไกลเมืองหลวงเป็นจังหวัดชายแดน คนที่มีเงินมีอิทธิพลก็สามารถเป็นผู้แทนได้ อย่างเรามีแต่อุดมการณ์คงจะยากมากเลยตัดสินใจเข้ากรุงเทพฯ และคิดว่าน่าจะลงในเขตที่คนมีการศึกษาซึ่งเชื่อว่าเงินไม่น่าจะซื้อเสียงได้ และได้ตัดสินใจเข้าสังกัดพรรคกิจสังคมตอนนั้นศรัทธาในตัวอาจารย์หม่อม (มรว.คึกฤทธิ์ ปราโมช) หัวหน้าพรรคกิจสังคม รณ ฤทธิชัยได้เล่าถึงสาเหตุที่เข้าสังกัดพรรคกิจสังคม "ในปี 2522, 2526 ได้โจมตีอาจารย์หม่อมเกี่ยวกับเรื่องเงินฉันเรามองเห็นว่าเป็นเงินผลาญมากกว่าคือแทนที่เงินที่เป็นภาษีอากรของคนไทย เมื่อมาเป็นเงินงบประมาณแล้วไม่ควรนำมาใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่ายเรามาคิดในจุดนี้ หลังจากได้มานั่งฟังอาจารย์หม่อมท่านพูดถึงเงินฉันคือวัตถุประสงค์ที่เอาเงินออกมาเป็นเงินฉัน เพื่อให้ประชาชนมาตรวจสอบควบคุมด้วยตัวของตัวเอง ถ้าสมมติว่าเราเลือกกันคน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ดีเงินส่วนนี้ไม่รั่วไหลไปไหนมันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่ได้ และเงินจะหมุนเวียนในประเทศ ไม่ว่าจะมีการโกง การกิน มันก็ยังอยู่ในประเทศและในขณะนั้นมันเป็นการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ด้วย ตอนหลังมานั่งศึกษามันก็ใช้ถ้าเราต้องการกระจายอำนาจไปสู่ชนบทประชาชนต้องเลือกคนที่มีคุณภาพมาเป็นตัวแทนของตน ตั้งแต่ระดับล่างขึ้นไป" แต่ตอนนั้นพรรคกิจสังคมไม่มีฐานคะแนนเสียงดังนั้นในปี 2528 ได้ลงสมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) เพื่อปูพื้นฐานซึ่งคะแนนได้ลำดับที่ 5 คะแนนใกล้เคียงตลอดแนวประมาณ 200 คะแนน หลังจากนั้นได้ลงเลือกตั้ง ส.ส. ในวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 ที่กรุงเทพมหานครเขตเลือกตั้งที่ 3 ในนามพรรคกิจสังคม หมายเลขประจำตัวหมายเลข 13 ผลปรากฏได้ลำดับที่ 7 ซึ่งไม่ได้รับเลือกตั้ง การเลือกตั้งครั้งที่สี่ คราวนี้ รณ ฤทธิชัยได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเขตเลือกตั้งที่ 3 ขณะนั้นพลเอกสิทธิ เสวตศิลาเป็นหัวหน้าพรรคกิจสังคม ในวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 ผลปรากฏไม่ได้รับความสำเร็จ ได้ลำดับที่ 9 จากการเลือกตั้งครั้งนี้ทำให้ รณ ฤทธิชัย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการซื้อเสียงเลือกตั้งคือ "เงินมันกระจายไปทั่ว เงินซื้อเสียงได้แม้ในกรุงเทพฯเงินก็ซื้อเสียงได้ ประชาธิปไตยที่มันจะเกิดในประเทศไทยมันเป็นการตกอยู่ในอิทธิพลอำนาจของเงิน เงินซื้อเสียงได้แม้กระทั่งในที่ ๆ เจริญแล้วซึ่งความคิด

นี้ทำให้รณ ฤทธิชัย เกิดความท้อแท้ในการเลือกตั้งที่กรุงเทพฯ และอีกสาเหตุคือคิดว่าคนกรุงเทพฯ เบื่อการเลือกตั้ง เบื่อผู้แทนราษฎร จึงทำให้มีความคิดที่จะกลับไปที่บ้าน (อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร) การเลือกตั้งครั้งที่ห้า รณ ฤทธิชัย ได้ตัดสินใจลงสมัครผู้แทนราษฎรในบ้านเกิด และญาติพี่น้อง ได้สนับสนุนด้วยซึ่ง ได้ลงในนามพรรคสามัคคีธรรม สาเหตุที่สมัครพรรคสามัคคีธรรม ให้เหตุผลว่า "กลุ่มเพื่อนที่อยู่กิ่งสังคมลาออกมาประมาณ 20 กว่าคน และดูพรรคการเมืองทุกพรรค ไม่มีพรรคการเมืองไหนไม่มีนโยบายเด่นชัดออกมา แนวทางเหมือนกันก็เลยตัดสินใจลงสมัครสามัคคีธรรม ในวันที่ 22 มีนาคม 2535 ปรากฏว่าไม่ได้รับการเลือกตั้ง การเลือกตั้งครั้งที่หก เมื่อรัฐบาลอยู่ได้ 3 เดือนเกิดการยุบสภา และมีการยุบพรรคสามัคคีธรรมจึงได้ตัดสินใจไปอยู่พรรคชาติไทย ทั้งที่ในขณะนั้นเป็นโอกาสที่สุดตั้งแต่สมัครเป็นผู้แทนราษฎร เพราะทุกพรรคการเมืองติดต่อให้ลงสมัครรับเลือกตั้งแต่เพราะตามเพื่อนซึ่งขอให้ลงพรรคชาติไทย ดังนั้นเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 ที่จังหวัดยโสธรเขต 1 หมายเลขประจำตัวหมายเลข 8 ได้ลำดับที่ 10 ซึ่งรณ ฤทธิชัยก็ยังไม่ประสบความสำเร็จอีกเป็นครั้งที่หก

หลังจากเสร็จสิ้นการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 รณ ฤทธิชัยมีความตั้งใจรับใช้สังคม และทำประโยชน์เพื่อประชาชนต่อไป เมื่องานแสดงภาพยนตร์ว่างเวลาส่วนใหญ่ รณ ฤทธิชัย จะไปเยี่ยมประชาชนเขต 1 จังหวัดยโสธรอยู่เสมอ

แนวความคิดทางการเมือง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับนักการเมือง

"นักการเมืองต้องเป็นคนที่มีความตั้งใจที่จะทำงานให้ส่วนรวม มันจะต้องมีอันนี้ก่อนแต่ถ้าตัวเองมีความสามารถ แต่เอาความสามารถของตนเองทำให้ตัวเอง ญาติพี่น้อง ก็ไม่ทำให้เกิดผลดีและประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองเลย ถึงจบต้อกเตอร์ก็ไม่มีประโยชน์เพราะไม่ทำเพื่อส่วนรวม อย่าลืมว่าการที่จะเข้ามาเป็นผู้แทนราษฎร คือตัวแทนของประชาชน ตัวเองอาสาเข้ามารับใช้ประชาชน มาดูแลเขา แต่ถ้าไม่ดูแลในจุดนี้ เป็นผู้แทนก็ไม่มีประโยชน์"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับนายกรัฐมนตรีนพคุณ พลิกภัย

"นายกรัฐมนตรีนพคุณ พลิกภัย เป็นนักการเมืองที่ข้าพเจ้าชอบเพราะเป็นนักกฎหมาย ใจเย็น แต่การที่อยู่กับนักการเมือง กับสภามานาน ทำให้มองการเมืองในบ้านเราเป็นการแก้ปัญหเฉพาะ

หน้ามากกว่าจะวางแผนในอนาคต ความที่เป็นคนใต้ รักพวกพ้องมากจนเกินไป ไม่กล้าในการตัดสินใจมันทำให้โครงการต่าง ๆ ล่าช้า มองเห็นปัญหาต่าง ๆ เช่นการคอร์รัปชัน ซึ่งไม่สามารถแก้ได้เลย เอามาเป็นตัวเตง่วงในเรื่องของการพัฒนา ทำให้ต่างชาติมองว่ารัฐบาลไม่มีเสถียรภาพ เช่นโครงการใหญ่ควรจะมีการตัดสินใจอย่างฉับพลัน การเป็นลักษณะของการตรวจสอบมากเกินไป นายกรัฐมนตรีชวน เหมาะสำหรับที่จะเป็นฝ่ายค้านมากกว่าที่จะเป็นนายกรัฐมนตรี เพราะท่านจะเป็นฝ่ายค้านได้ดี"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพรรคการเมือง

"พรรคการเมืองคือ กลุ่มคนที่มีเงิน รวมตัวกันตั้งขึ้นมาเพื่อจะรักษาผลประโยชน์ของตนเองนี่คือนักการเมืองของเราในปัจจุบันนี้ พรรคการเมืองน่าจะมาจากคนหลายกลุ่มต้องมีสาขาพรรค ทำอย่างไรจะทำให้เหมือนต่างประเทศที่เจริญแล้ว พรรคเลือกคนประชาชนเลือกพรรค คือพรรคต้องคัดเลือกคนสมมติพรรค ก จะหาคนมาลงสมัครในจังหวัดยโสธร พรรค ก ต้องมีสาขาพรรคที่นั่น สาขาพรรคต้องคัดเลือกคนที่จะลงสมัครรับเลือกตั้ง แต่ทุกวันนี้ใช้คนเดินไปหาคนที่มีความเสี่ยงคนมีเงิน เขาหาคนมีเงินก่อนและจะเลือกคนที่มีคุณภาพทีหลัง เพราะทุกพรรคมองว่าคนมีเงินสามารถซื้อเสียงเข้ามาได้"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

"การเลือกตั้งต้องมีคณะกรรมการคอยควบคุมการเลือกตั้ง แต่คณะกรรมการก็ใช้จะมีอำนาจควบคุมและคุมขังใครได้ แม้ว่าขณะนี้จะมีองค์กรกลางแต่บางพื้นที่องค์กรกลางบางคนเป็นหัวหน้าคณะของผู้สมัครบางคน ไม่ได้เกิดประโยชน์ มันต้องที่ประชาชนเท่านั้น ประชาชนต้องมีความเข้าใจในการเลือกตั้ง ต้องรู้ผลดีผลเสียมันเป็นอย่างไร มันต้องแก้ที่ประชาชน บางจุดเขาต้องการผู้แทนที่ดี เขาตั้งคณะกรรมการตรวจสอบของเขาเองซึ่งมีน้อย แต่อยากเห็นตรงจุดอย่างนี้ อย่างที่อำเภอบ้านเกิดมีอยู่หมู่บ้านหนึ่ง คณะกรรมการหมู่บ้านเขาจะดูแลกันเองเลย เลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านห้ามมีการซื้อเสียง อยากเห็นหมู่บ้านอย่างนี้เกิดขึ้นกับพื้นที่ทุกพื้นที่"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับศิลปินกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

"ศิลปินนั้นประชาชนยอมรับและศรัทธา เช่นดาราที่มีชื่อเสียงขึ้นไปพูดอะไรประชาชนจะฟังและคล้อยตาม แม้กระทั่งรัฐบาลยังนำดารามาเป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ อยากให้หนักแสดงสนใจ

ในด้านการเมือง อยากให้เขามาร่วมงานในจุดนี้ แต่ก็เป็นส่วนน้อยอยู่"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับประชาชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

"คนไทยนั้นไม่เคยตกเป็นเมืองขึ้นของใคร ไม่เคยเดือดร้อน ไม่เคยถูกกดขี่ข่มเหง เหมือนกับญี่ปุ่น เมืองแพ่งสงคราม ทำให้คนไทยขาดความกระตือรือร้น การพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงอะไรค่อนข้างจะเป็นอะไรแบบไทย ค่อยเป็นค่อยไป ในยุคของโลกาภิวัตน์ มันน่าจะเปลี่ยนแปลงมากกว่านี้"

ลักษณะการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของ รณ ฤทธิชัย ได้แก่

- การช่วยรณรงค์การหาเสียงเลือกตั้ง

- ร่วมรณรงค์ ประท้วง เรียกร้องรัฐธรรมนูญ ในเหตุการณ์มหาวิปโยค 14 ตุลาคม 2516

- สมัครเป็นผู้แทนราษฎรมา 6 สมัย และอนาคตจะสมัครแข่งขันตลอดไป

จึงเป็นบุคคลหนึ่งในกลุ่มศิลปินที่มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างจริงจังและชัดเจน ในระดับสูงของระบบการเมืองไทย และน่าจะเป็นนักการเมืองที่ดีอีกคนหนึ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิชาติ ทาล้ำเจียก (พระเอกภาพยนตร์ไทยคนแรกที่เป็น ส.ส.)⁵

ประวัติ

อภิชาติ ทาล้ำเจียก เกิดเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2497 ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ บิดาคือพันเอกพิเศษวิเชียร ทาล้ำเจียก รับราชการทหาร มารดาคือ นางยุพยงค์ ทาล้ำเจียก เริ่มการศึกษาที่โรงเรียนอนุบาลไทรวิทยา ระดับประถมศึกษาที่ โรงเรียนวัดมกุฏฯ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 ที่โรงเรียนบุตรข้าราชการกองทัพบก และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล เคยเป็นรองประธานนักศึกษา ประธานการกีฬา ที่มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วได้เข้าทำงานที่โรงพยาบาลสยาม

จุดเริ่มต้นการแสดงของอภิชาติคือ ได้เข้าร่วมการเล่นละครถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเมื่อทรงเสด็จแปรพระราชฐานไปที่ต่าง ๆ เป็นละครของพระบรมอาสาสมัครและละครอาสาสมัครในพระบรมราชินีอุปถัมภ์ของอาจารย์สมภพ จันทรประภา ปัจจุบันเป็นผู้กำกับการแสดงของสหมงคลฟิล์มทำธุรกิจเกี่ยวกับคอนโตมิเนียม เป็นพิธีกรรายการสู่ธรรมนาชีวิตและเป็นนักแสดง หากมีเวลาว่างมักจะไปหาเสียงที่ จ.กาฬสินธุ์

อภิชาติ ทาล้ำเจียก กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

อภิชาติ ได้กล่าวกับผู้เขียนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า เริ่มขึ้นในขณะที่ยังเป็นนักศึกษาเพราะในช่วงนั้นการปกครองไม่เป็นประชาธิปไตย ดังนั้นจึงมีความคิดว่าจะสามารถผลักดันกลุ่มทรราชย์ที่ปกครองประเทศได้อย่างไร และไม่มีองค์การใดจะมีบทบาทในการเคลื่อนไหวได้นั้นคือ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่มีความคิดบริสุทธิ์ ดังนั้นจึงมีการก่อตั้งศูนย์นักศึกษาขึ้นในประเทศไทย จึงได้เข้าร่วมในการก่อตั้งศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ตั้งแต่อยู่ชั้นปีที่ 2 ร่วมกับรุ่นพี่เช่น หมอเหวง โตจิระการ ธีรยุทธ บุญมี และเสกสรรค์ ประเสริฐกุล

จากนั้นได้เริ่มมีการเดินขบวนครั้งแรก คือการต่อต้านสินค้าญี่ปุ่นซึ่งขณะนั้นยังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 จึงได้มีโอกาสไปร่วมเดินขบวนที่สนามเสือป่า

⁵ สัมภาษณ์ อภิชาติ ทาล้ำเจียก, 28 มีนาคม 2538.

การร่วมต่อสู้ในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 อภิชาติเล่าว่า "ผมมีส่วนในงานด้านสาธารณสุข ผมต้องรับผิดชอบในเรื่องของส้วม ชุดส้วมอยู่ในธรรมศาสตร์ แต่ในระหว่างปะทะกัน เราออกมาก่อนออกมา เพื่อซักเสื้อผ้าเพราะหลายวันแล้ว เมื่อปะทะกันเราก็หนีออกทางสวนจิตร และก็ผ่านทางสนามม้าเห็น อีกกลุ่มกำลังเชียร์ม้า เรารู้สึกสะเทือนใจ เรามาอยู่ที่โรงพยาบาลรามารัตน์ อยู่ที่นั่นทั้งคืนเพราะกลัวว่าฝ่ายทหารจะมาทำร้าย

ต่อมา ได้เข้าร่วมเกี่ยวข้องกับขบวนการเมืองอย่างจริงจังในปี 2526 ซึ่งได้เข้ามาทำงานให้กับพรรคประชาธิปัตย์ ขณะนั้นอภิชาติยังทำงานอยู่ที่โรงพยาบาลสยาม ผู้อำนวยการของโรงพยาบาลสยามในสมัยนั้นคือนายแพทย์ รัชมีวรรณ ได้ลงสมัคร ส.ส. ในนามของพรรคประชาธิปัตย์ อภิชาติจึงได้ช่วยทำการหาเสียง

การลงสมัครเลือกตั้งครั้งแรก

จวบจนกระทั่งปี 2529 พรรคกิจสังคมต้องการผู้สมัคร ขณะนั้นอภิชาติมีความศรัทธาต่อหัวหน้าพรรคคือ มรว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ในเรื่องนโยบาย เงินผัน ประกันราคาพืชผล เสริมสภาพตำบล คนจนรักษาฟรีตั้งนั้นจึงได้ลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 8 กรุงเทพมหานคร คือเขตบางกะปิ มีนบุรี หนองจอกในครั้งนั้นอภิชาติ ได้รับการช่วยเหลือจากกลุ่มศิลปินและสื่อมวลชนโดยเล่าว่า "ได้มีเพื่อนดารามาช่วยในการหาเสียงอย่างเต็มที่เช่น สินจัย หงษ์ไทย นาถยา แดงบุหงา อรพรรณ พานทอง รong เค้ามูลคดี บัญ วิบูลย์นันท์ และกลุ่มเพื่อน 25 และนสพ.เดอะเนชั่น , บางกอกโพสต์ ได้ร่วมกันเสนอข่าวอย่างครึกโครม" ซึ่งในขณะนั้นได้ลงสมัครรับเลือกตั้งรวมทีมกับ นายพอใจ ชัยะเวฬุ และนายอุสม นิมมานเหมินท์ เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 ผลการเลือกตั้งปรากฏว่าอภิชาติ ไม่ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งครั้งแรก

การเลือกตั้งครั้งที่สอง

หลังจากอภิชาติไม่ประสบความสำเร็จในเขตกรุงเทพมหานคร อภิชาติจึงได้พิจารณาว่าควร จะลงสมัครที่ใด เพราะนโยบายของพรรคกิจสังคมไม่เหมาะกับคนกรุงเทพ แต่จะเหมาะสมกับกลุ่มคนที่อยู่ทางภาคอีสาน (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) เพราะกลุ่มคนเหล่านั้นเป็นกลุ่มที่ยังต้องการความช่วยเหลือทางด้านต่าง ๆ จากสังคมอีกมาก อภิชาติ จึงตัดสินใจจะเป็นผู้แทนของคนอีสาน ดังนั้นจึง

ได้แสวงหาครูทางการเมือง อภิชาติได้กล่าวว่า "ศาสตร์ทางการเมือง ไม่แตกต่างกับยุทธศาสตร์ทางภูมิศาสตร์ ดาราสามารถหาเสียงได้ แต่หาคะแนนไม่ได้ การหาเสียงกับการหาคะแนนต่างกัน มิตร ชัยบัญชา เป็นดาราที่ยิ่งใหญ่และยิ่งใหญ่กว่าผมมากหลายประการ แต่แม้ที่พรรคประชาธิปัตย์บอกว่า ถ้าเลือกมิตร ชัยบัญชาไปแล้วจะไม่มีใครแสดงหนังให้ดู ในวันที่มิตร ชัยบัญชา ปราศรัยที่สนามหลวง คนมืดน้ำมัวดิน แต่แพ้คำ ๆ เดียวสิ่งที่ปรากฏได้เด่นชัดคือ คำพูดของนักการเมืองคำเดียวพลิกเปลี่ยนสถานการณ์ได้ จะเห็นได้ชัดเจน ดังนั้นครูทางการเมืองของอภิชาติ คือใหม่ ศิรินวกุล ส.ส. จังหวัดกาฬสินธุ์ ขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในการเลือกตั้งเมื่อ 24 กรกฎาคม 2531 ได้ร่วมทีมกับใหม่ ศิรินวกุลซึ่งการเลือกตั้งครั้งนี้อภิชาติ ได้เล่าถึงความรู้ทางการเมืองว่า "ผมศึกษาวิธีใช้คำพูด คำปราศรัยบนเวทีทางการเมือง ศึกษาวิธีการแก้ไขสถานการณ์เมื่อคู่ต่อสู้ใช้วิธีการต่างในการโจมตี" ผลจากการเลือกตั้งในครั้งนี้อภิชาติ ประสบความสำเร็จได้คะแนนมาเป็นอันดับที่ 2 จากการได้รับการเลือกตั้งในครั้งนั้น อภิชาติได้กล่าวถึงสาเหตุในการได้รับชัยชนะในครั้งนั้นว่า "จังหวัดกาฬสินธุ์เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่เล็ก ๆ เจียบสงบ แต่เขารักกัน เพราะฉะนั้นเป็นโอกาสของผม การเป็นดาราของผมทำให้เชิญคนมาฟังคำปราศรัยได้ และความเป็นรัฐมนตรีของใหม่ ศิรินวกุล" หลังจากที่ได้รับเลือกตั้งอภิชาติได้เร่งให้มีบทบาทชัดเจนทางการเมือง โดยร่วมเป็นเลขานุการกรรมาธิการสวัสดิการ และการกีฬา เสนอกฎหมายหลายฉบับได้แก่ การเสนอจัดตั้งกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และพระราชบัญญัติประกันสังคม พระราชบัญญัติเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า เลขานุการคณะพิจารณาเพิ่มค่าตอบแทนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ด้านกิจกรรมในขณะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส) ได้ให้ทุนการศึกษาให้กับประชาชน ส่งเสริมด้านกีฬาในเขตเลือกตั้ง จนกระทั่งเกิดการปฏิวัติเมื่อคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติได้เข้ายึดอำนาจเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 ขณะนั้นประชาชนมองนักการเมือง โกงกิน คอร์รัปชันทหาร ได้ใช้วิถีทางซึ่งไม่ใช่วิถีทางของระบอบประชาธิปไตย จึงเกิดมีความคิดที่ให้นักการเมืองและทหาร ได้มีการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน คือการตั้งพรรคสามัคคีธรรม เพื่อที่จะนำประเทศไปในทางที่ถูกต้อง

การเลือกตั้งครั้งที่สาม

ฉะนั้นหลังจากมีการประกาศให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 22 มีนาคม 2535 อภิชาติ จึงได้ลงสมัครรับเลือกตั้งสังกัดพรรคสามัคคีธรรมและได้รับเลือกตั้งในที่สุด ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขตเลือกตั้งที่ 2 อีกครั้ง อภิชาติทำหน้าที่รองโฆษกพรรคสามัคคีธรรม และทำหน้าที่ประสานกับนักการเมืองภาคอีสาน การเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมืองครั้งนี้อภิชาติได้กล่าวว่าเขาได้ประสบการณ์มาก เพราะพรรคสามัคคีธรรมได้จัดตั้งเป็นรัฐบาล แต่ได้มีกระแสคัดค้านพลเอกสุจินดา คราประยูร มาเป็นนายกรัฐมนตรีมาก เหตุการณ์ที่น่าสลดใจจึงเกิดขึ้นนั่นคือเหตุการณ์พฤษภาทมิฬภาพพจน์นักการเมืองของอภิชาติตอนนั้นมีผลทำให้การเลือกตั้งครั้งต่อไปเป็นอย่างมาก

การเลือกตั้งครั้งที่สี่

ในวันที่ 13 กันยายน 2535 อภิชาติได้ลงสมัครในนามพรรคชาติพัฒนา ผลปรากฏว่าไม่ได้รับเลือกตั้ง อภิชาติยอมรับถึงการพ่ายแพ้ในครั้งนั้นโดยแล้วว่า "บนเวทีการเมืองถ้าเราแพ้ เราก็ต้องยอมรับสภาพ ผมไม่ได้ไปเหยียบสภาผู้แทนราษฎรอีกเลย ผมได้กลับมาในสายบันเทิงมากขึ้น เข้ามาเป็นพิธีกรเป็นนักแสดง เป็นผู้กำกับการแสดง ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์" แต่อย่างไรก็ตามอภิชาติไม่ได้จะละทิ้งงานทางการเมือง คอยติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมืองอยู่ตลอดเวลา เมื่อมีเวลาว่างก็จะไปจังหวัดกาฬสินธุ์พบปะกับพี่น้อง ญาติมิตร ประชาชน

แนวความคิดทางการเมือง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับนักการเมือง

"สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและนักการเมืองที่ต้องมองสองด้าน ด้านหนึ่งดีในพื้นที่เลือกตั้ง คือ ส.ส.สามารถดึงงบประมาณแผ่นดินลงในพื้นที่เลือกตั้งได้และสามารถเสนอร่างกฎหมายประโยชน์ต่อในพื้นที่เช่น ส.ส. ที่จังหวัดมหาสารคาม เสนอกฎหมายเกี่ยวกับการตีไก่ คนกรุงเทพฯหิวเราเอเยาะแต่คนที่นี่พอใจ นั่นคือ ส.ส. ที่ดีในพื้นที่ ส.ส. ที่ดีของอีสานต้องไปงานบวช โกงจุก แต่งงาน โกงผมไฟ ถ้าเป็น ส.ส. กรุงเทพฯ เขาก็หิวเรา ข้อเท็จจริงความดีของ ส.ส. นั้นแล้วแต่ความต้องการของประชาชน ดังนั้น ส.ส. ที่ดีคือบุคคลที่สนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่นั้นได้เป็นอย่างดี ต่อมาในประเด็นที่สองคือ ส.ส. ที่ดีในระดับชาติ ทำหน้าที่ความเป็นผู้แทนราษฎรแบบสมบูรณ์แบบคือเป็น ส.ส. ที่ดีในกรณีที่สามารถเป็นนิติบัญญัติได้และเป็นฝ่ายบริหารได้ด้วย ดังนั้น ต้องรอบรู้ในสิ่งที่ประชาชนมีความเดือดร้อน ต้องทำงานกับนักวิชาการและข้าราชการ

ประจำได้ดี และต้องสนใจกฎหมาย เสนอร่างกฎหมายการอภิปรายในสภา"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับนายกรัฐมนตรืชวัน หลีกภัย

"นายกรัฐมนตรืชวัน หลีกภัย เป็นคนดีมีหลักการที่ดี มีประสบการณ์สูง หมายความว่าเมื่อทำงานอยู่ในเวทีการเมือง ท่านบันทึกจดจำตลอด ถ่ายทอดเป็นครูทางการเมือง ชั้นเชิงเล่ห์เหลี่ยมในสภาดี ทั้งนี้ ทั้งนี้ท่านเป็นรัฐมนตรีมาหลายกระทรวง แต่ท่านไม่มีผลงานโดดเด่น ไม่มีใครจดจำได้ พยายามมาหลายครั้งแล้ว ในบุคลิกภาพส่วนตัวผมชื่นชมท่าน มีอยู่ครั้งหนึ่งผมได้มีโอกาสใกล้ชิดท่านและซาบซึ้งในคำพูดของท่าน คือวันที่เราได้ไปร่วมถวายพระพร ในวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพฯ ซึ่งในตอนนั้นคุณอานันท์ บันยารชุน อยู่ในตำแหน่ง เราเพิ่งได้รับการเลือกตั้งในปี 2535 คณะรัฐบาลที่เข้ามาโดยการแต่งตั้งอยู่ข้างในพวกเราอยู่ขอบระเบียง บอกว่าคุณอภิชาติ ถ้าเราไปต่างประเทศให้เขียนว่า elected (อีเล็คเท็ค)เรามาจากการเลือกตั้ง ท่านได้เป็นผู้แทนราษฎรและมีโอกาสไปประเทศเขา ถ้าเขาถามว่า elected ถ้ามาจากการเลือกตั้งนี่อีกโตะ ถ้าไม่ใช่โตะอีกโตะ แต่ประเทศเราไม่ใช่จะไม่เห็นความสำคัญตรงนี้นัก"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพรรคการเมือง

"พรรคการเมืองไทยจะต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ถ้าหากว่าการเลือกตั้งนั้นมีต่อเนื่องจะมีการรวมตัวกันเป็นพรรคใหญ่ เพราะจะมีผลกระทบในการจัดตั้งรัฐบาล พรรคเล็กจะถูกเขี่ยออกตามจังหวะที่พรรคใหญ่เขารารณา จะเห็นได้ชัดว่าคุณชวันเปลี่ยนไฟในมือตลอดเวลา สำหรับระบบพรรคการเมืองมันดีอยู่แล้วแต่คนที่เข้าไปทำงาน ดูถูกงานการเมือง แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้น นักธุรกิจจะเข้ามาทำงานการเมืองจะได้คนที่มีความรู้เข้ามาบริหาร คนที่เป็นนักการเมืองจะมีคุณภาพมากขึ้น"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

"ระบบการเลือกตั้ง ควรเป็นการแบ่งเขตอย่างนี้แต่ทุกอย่างมีจุดอ่อนจุดด้อย บอกแบ่งเขตเบอร์เดียวดี เพราะพื้นที่เล็กก็มีมีการยิงกันตาย ยิ่งตัวนำ ตัวรองก็มีโอกาส แต่ถ้า 3 คนก็ไม่มีใครเลือกใครเป็นใคร แต่ผมอยากให้มันคะแนนที่อำเภอ อย่างนับที่หน่วยเลือกตั้ง อยากให้วิธีการเลือกตั้งเปลี่ยนไปเป็นแบบแบ่งเขตเรียงเบอร์อย่างเก่าแต่เรื่องการนับมานับที่อำเภอซะ และต่อไปจะพัฒนาให้เลือกเป็นพรรคเพื่อให้ระบบพรรคแข่งขัน โดยให้ประชาชนเลือกพรรค พรรคมีสิทธิเลือกคน"

จากการให้สัมภาษณ์จะเห็นได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของอภิชาติ ทาล้ำเจียก อยู่ในระดับสูง ซึ่งเป็นศิลปินบุคคลหนึ่งที่สามารถเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลังจาก ผ่านเหตุการณ์แต่ละขั้นตอนจากการร่วมรณรงค์ในการเรียกร้องประชาธิปไตยในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 จนได้รับสมัครแข่งขันเลือกตั้ง ส.ส. จนได้รับเกียรติเป็น ส.ส. เป็นผู้แทนของ ประชาชนอย่างภาคภูมิใจ อันเป็นตัวอย่างแก่ศิลปินทั่วไปและประชาชนที่แสดงให้เห็นถึงความ สามารถของดารานักแสดงในประเทศไทย เพราะอดีตที่ผ่านมาไม่มีใครได้รับการเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แม้กระทั่ง มิตร ชัยบัญชา ดาราผู้ซึ่งโด่งดังและเสียชีวิตไปแล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แอ๊ด คาราบาว (ยีนยง โอภากุล) ศิลปินผู้สะท้อนสังคมและการเมือง⁶

ประวัติ

แอ๊ด คาราบาว (ชื่อ-นามสกุลจริง ยีนยง โอภากุล) เกิดเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2497 ที่จังหวัดสุพรรณบุรีและแอ๊ดได้เล่าถึงสมัยเด็กว่า "ผมเกิดในครอบครัวคนชั้นกลาง คือว่าฐานะไม่ร่ำรวย แต่ก็ไม่ยากจน พ่อ-แม่ ก็พยายามสอนให้เราเป็นคนดี อันนี้เป็นพื้นฐาน" และต่อมาได้ศึกษาที่วิทยาเขตอุเทนถวาย กรุงเทพฯ

สำหรับทางด้านดนตรี แอ๊ดกล่าวกับผู้เขียนว่า "เมล์ตฟีซมันต้องเพาะ ใช้มีย เมล์ตฟีซมันต้องเติบโต ฟีซ..ต้นฟีซ มันต้องมาจากเมล์ตหรือไม้ก็หน่อ.. จากอะไรก็ตามเหมือนกัน เกิดจากครอบครัวที่มีพ่อเป็นครูและเป็นหัวหน้าวงดนตรี และวงดนตรีที่พ่อทำมา ผมก็เคยเห็น คลุกคลีมา ผมไม่ได้เล่นเป็นอาชีพหรอกนะ ก็ว่าง ๆ ไปเล่นตามค็อกฟีชอฟ ได้เงินมาก็กินขนมอะไรไป แต่พอมาดอนหลัง ๆ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และทำงานเป็นสถาปนิกอยู่การเคหะแห่งชาติ ถึงยังงี้ก็ตาม นิสัยของการรักดนตรีมันก็ยังอยู่ วันดีคืนดีพรรคพวกเพื่อนฝูงก็เรียกมากทำงานช่วยหน่อยเราไปทำ ทำไปทำมาก็เกิดลองทำเองบ้าง"

จุดกำเนิดของ "คาราบาว" นั้น อยู่สมัยปี 2523 แอ๊ดเดินทางไปเรียนต่อที่ฟิลิปปินส์ทางด้านสถาปัตยกรรม พบกับเพื่อนเก่าสมัยเรียนวิทยาเขตอุเทนถวาย คือ "เล็ก" ปรีชา ชนะภัย และ "เชียว" กীরติ พรหมสาขา ณ สกลนคร และ (วงดนตรีคาราบาว หมายถึง "ควาย" ตามรากศัพท์ภาษาตากาล็อก) จนกลับประเทศไทย ปี 2524 คือ ปีเริ่มต้น "คาราบาว" แต่งเพลงเอง มีอัลบั้มชุดแรก คือ "ลุงขี้เมา" จนถึงปัจจุบัน 15 ชุด

แนวเพลงของคาราบาว ส่วนใหญ่นำเนื้อหาสาระของเพลงเพื่อชีวิต ซึ่งแนวเพลงเพื่อชีวิตโด่งดังมานานกว่า 40 ปี ในยุคบทบาทของนักร้องที่มีลีลาการร้องผสมผสานระหว่างความเป็นลูกทุ่งกับลูกกรุงซึ่งมีชื่อเสียง คือ คาร์ม ลัมบุญมานนท์ อดีตนักร้องลูกทุ่งและครูเพลงแนวเพื่อชีวิต ลีลาการร้องที่สะท้อนความเป็นพื้นบ้าน และสะท้อนภาพชีวิตออกมาได้อย่างชัดเจน ดังนั้นบทเพลงส่วนใหญ่จะเป็นภาพสะท้อนชีวิตทั่ว ๆ ไป ดังนั้น อาจจะเรียกได้ว่า "ครูคาร์มเป็นศิลปินเพลงเพื่อชีวิตหรือเกี่ยวกับชีวิตที่เป็นชิ้นเป็นอันคนแรกแห่งประเทศไทย"

⁶ สัมภาษณ์ ยีนยง โอภากุล(แอ๊ด คาราบาว), 6 เมษายน 2538.

สำหรับแนวเพลงเพื่อชีวิต เริ่มเป็นที่รู้จักและเฟื่องฟู นับตั้งแต่ช่วงเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 มีนิตินักศึกษา ประชาชน ร่วมกันขับไล่อดีตนายทหารที่ผูกขาดอำนาจการปกครองต่อเนื่องเป็นเวลานาน บทบาทของเพลงเพื่อชีวิต มีลักษณะเป็นสื่อในการปลุกสำนึกทางสังคมและการเมือง เป็นสำคัญ เพื่อรื้อให้เกิดการรวมกลุ่มกดดันรัฐบาลให้สร้างสรรค์ประชาธิปไตย และความ เป็นธรรมในสังคม เนื้อหาของเพลงมักจะพูดถึงการต่อต้านเผด็จการเรียกร้องประชาธิปไตย ชี้ให้เห็นปัญหาความทุกข์ยากของประชาชนในสาขาอาชีพต่าง ๆ เช่น ชาวนา กรรมกร และผู้หาเช้ากินค่ำอื่น ๆ เป็นส่วนใหญ่ วงดนตรีชั้นนำในขณะนั้น คือ วงคาราวาน ส่วนวงคาราบาว ในขณะนั้น เนื้อหาและทำนองเพลงตามแบบคาราบาวมีท่วงทำนองดนตรีและเนื้อร้องที่เร้าใจและฟังเข้าใจง่าย จึงเป็นที่นิยมมากกว่าแบบคาราวานที่มีลักษณะเชิงจินตนาการและอารมณ์สุนทรีย์แบบ ปัญญาชนมากกว่า

ปัจจุบัน ใคร ๆ ก็ต้องรู้จักวงคาราบาวที่มีสัญลักษณ์เป็นรูป หัวกะโหลกควาย โดยเฉพาะในหมู่วัยรุ่นพากันคลั่งไคล้ เส้นท่อนของเพลงคาราบาว คือ ความตรงไปตรงมา ฟังง่าย และไม่ค่อยซับซ้อนจนถึงขั้นต้องตีความกันหลายชั้น ท่วงทำนองที่เร้าใจเป็นส่วนใหญ่ ก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คนทั่วไปติดใจ

ดังนั้น แอ๊ด คาราบาว หรือ ยืนยง โอภากุล ศิลปินเพลงเพื่อชีวิตผู้สร้างผลงานเพลงของคาราบาว เพื่อสังคม ทำงานบทเพลงที่สะท้อนสังคมให้เห็นถึงปัญหาที่แท้จริง เมื่อเป็นเช่นนั้น แอ๊ด คาราบาว คือ ผู้บอกกล่าวถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

อนาคต แอ๊ด คาราบาว จะทำงานอย่างนี้ตลอดไป แอ๊ดได้เคยสัมภาษณ์ลงใน นิตยสาร "จีเอ็ม" ในการวางแผนชีวิตว่า "อยู่ไปเรื่อย ๆ ทำงานไปเรื่อย ๆ ทำได้เรื่อย ๆ อายุห้าสิบ หกสิบ ผมก็ยังเล่นได้ เรารู้ว่าเราจะเล่นแบบไหน ไม่มีเกษียณจนกว่าเราจะหยุดเอง ถึงเกษียณผมก็ทำงานค้นคว้าวิจัยของผม มีสมองที่จะทำอะไรได้ซักอย่าง"⁷

⁷ วราภรณ์ - โฆษิต , "แอ๊ด คาราบาว ผู้จับปัญหาสังคมมาใส่ตลับ"

แอ๊ด คาราบาว กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ขณะ มงคลคำณวเขตต์^๘ อดีตบรรณาธิการนิตยสาร "ดีเคด" ได้บันทึกการสัมภาษณ์ แอ๊ด ในเหตุการณ์มหาวิปโยค 14 ตุลาคม 2516 ที่ได้ร่วมเหตุการณ์ในครั้งนั้นว่า โดยแอ๊ดเล่าถึง เหตุการณ์วันที่ 14 ตุลาคม 2516 ขณะที่แอ๊ดเป็นนักเรียนอุเทนถวาย และร่วมอยู่ในเหตุการณ์กับ คลื่นคนจำนวนนับแสน ว่า

"ผมไปร่วมโดยไม่คิดอะไรเลย ร่วมแบบสนุกดี เขาให้ทำอะไรก็ตามเข้าไป พอทหารยิงปืน เราก็อายิ่งบ้าง แต่เราไม่มีปืน เขาเอารถถังมา เราก็ออกกระถางต้นไม้ข้าง เตาที่จะหาได้ เผาหลังคากองสลาก ... พวกแก๊สน้ำตานะกระจอก ผมเอาผ้าหนา ๆ พันหัวชุน้ำ ก็พอมองเห็นตามซอยมันจะผิดชอย แล้วยิ่ง ผมหมอบลงแล้ววิ่งเข้าข้าง ๆ ตึกแถว พอดีเป็นร้าน ขายรองเท้า เขาส่งสารเปิดประตูแล้วดึงผมเข้าไป"

ต่อมาอีก 3 ปี แอ๊ดได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับเหตุการณ์รุนแรงทางการเมืองอีกครั้งหนึ่ง คือ เหตุการณ์ในวันที่ 6 ตุลาคม 2519

"วันที่ 6 ตุลาคม ผมกลับบ้านที่บางแค น้องชายผมเรียนอยู่ที่ทันตแพทย์ จุฬาฯ ถูกจับ วันนั้นผมออกจากบ้านมาที่ท่าพระจันทร์ เห็นนักศึกษาโดดหนึ่งลงแม่น้ำเจ้าพระยา ความจริงคนที่น่าจะถูกฆ่า คือ คุณธานินทร์ เพราะเขาได้ทำความชั่วร้ายไว้ หลังจากเหตุการณ์วันนั้นผมก็ไปเรียนที่ ฟิลิปปินส์"

ทั้ง 2 เหตุการณ์ที่ แอ๊ด คาราบาว ได้สัมผัสและเห็น ทำให้เป็นปัจจัยสำคัญในการมีส่วนร่วมทางด้านการเมือง โดย แอ๊ด เล่าให้ผู้เขียนฟังว่า

"พอโตขึ้นมา เข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ มาผ่านเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519 มันทำให้เห็นอะไรมากขึ้น เห็นขบวนการต่อสู้ของนักศึกษา ประชาชน แล้วก็ ได้พบเห็นการต้านทานอำนาจของรัฐที่ไม่ชอบธรรม จึงทำให้ความคิดในตัวเองเกิดยกระดับอย่างมาก มองเห็นในสิ่งที่หลาย ๆ คนไม่เห็น และพอผ่านกาลเวลามาระดับหนึ่งจนมาทำดนตรีเพื่อชีวิต ก็

^๘ วุฒิชชาติ ชุ่มสนิท , "พลิกปมสัมพันธ์คารวะ แอ๊ด-จิว-จำลอง ก่อน "แบน" เพลง คาราบาว ." มติชนสุดสัปดาห์ 12 (22 พฤษภาคม 2535) : 42-43

สามารถเอาความคิดเห็นที่ตัวเองผ่านพบมา มาสร้างเป็นเพลงขึ้นมา เพราะฉะนั้น เพลงที่ถูกเขียนขึ้นมา เขียนบนพื้นฐานของความรู้สึกและความเป็นธรรม เป็นห่วงเป็นใยสังคม ผมมี 2 สิ่งเท่านั้น ในตัวเองที่ทำได้ก็คือ ทำชั่วไม่ได้ และทำตัวเฉยเมยต่อสังคมปัจจุบันไม่ได้ เห็นแล้วมันขวางหูขวางตา แค่นี้ ... ผมมีแค่นี้ ! ผมไม่ใช่คนดีหรอก ! ผมทำในสิ่งที่เกกมะเหรก เกเรเยอะ"

ดังนั้น หลังจากที่ แอ๊ด คาราบาว เริ่มมีประสบการณ์ที่ให้อารมณ์คิดและเขียน แอ๊ด ได้ต่อสู้ด้วยแนวเพลงเพื่อชีวิต ดังนั้น โดยเปรียบเทียบคาราบาวเหมือน เมล็ดพืช ว่า "เป็นวิวัฒนาการ เมล็ดพืช เมื่อตกไปบนดินก็เติบโตมา ประสบการณ์มันเริ่มจากครอบครัว ประสบการณ์สั่งสอนให้เราคิด ให้เราเขียน แต่จุดหนึ่งที่คาราบาวมี คือ ไม่ใช่เป็นวงดนตรีที่เขียนเรื่อง นามธรรม แต่เป็นวงดนตรีที่สะท้อนปัญหาด้าน รูปธรรม ดี แตกต่างกับคาราวาน คาราวานในยุคแรกจะสะท้อนปัญหา รูปธรรม และนามธรรมอย่างละครึ่ง แต่วงคาราบาวสะท้อนยิ่งเข้มข้น ยิ่งนานวันยิ่งเข้มข้นขึ้นเรื่อย ๆ ยิ่งชัดหลัง ๆ บ้านเมืองเป็นยังไง คาราบาวเป็นอย่างนั้น"

จากลักษณะความคิดดังกล่าว แอ๊ด คาราบาว จึงมีส่วนร่วมทางการเมืองในสังคมไทยอย่างมากและแพร่หลาย จนประชาชนรู้จักทั่วประเทศ ดังเหตุการณ์ต่าง ๆ ต่อไปนี้

เหตุการณ์เกี่ยวข้องกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.)^๑

แอ๊ด กลับจากประเทศฟิลิปปินส์ ปี 2524 แอ๊ดมีส่วนเกี่ยวข้องกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) โดยเป็นหน่วยสนับสนุน กองกำลังในป่า ทักษะศึกษาและเรียนการเมือง การทหารในฐานะที่มั่นอีสาน และร่วมผลิตหนังสือ "สัจจชน" เหตุการณ์ในช่วงนี้ แอ๊ดสรุปว่า

"มันมองไม่เห็นว่าจะล้มรัฐบาลนั้นได้ ช่วงนั้นแรงมาก โดยเฉพาะความเจ็บแค้น... จริง ๆ แล้ว ผมอยากอยู่ข้างในแต่เขาไม่ให้อยู่ เขาบอกคุณมีคุณูปการอยู่ข้างนอกดีกว่า เพราะมันไม่เสียงานลับ คุณทำงานในเขตขาว มันมีประโยชน์กว่า" แอ๊ดกล่าวและยืนยันว่ายุติการสนับสนุน พคท. ในปี 2526

^๑ วุฒิชชาติ ชุ่มสนิท . เรื่องเดียวกัน, น.42

เหตุการณ์เกี่ยวกับการร่วมมรดงค์ เรียกร้อง ประท้วง ในการเมืองไทย

การปฏิวัติรัฐประหาร 9 กันยายน 2528 แอ๊ดได้เป็นผู้นำม็อบ (mob) ได้แล้วว่า

"9 กันยายน มีการปฏิวัติ ผมก็อยู่ที่นั่น หน้าของผมคือ เขาให้ดำนายกฯ เปรม ผมไม่รู้ จับไม้ได้ ก็ด่าตลอดจนเขายิงกัน เขาเลิกแล้วก็ยังด่าต่อ มันเป็นหน้าที่ เขาให้มาด่า เขาบอกเอ็ง ไม่ต้องทำอะไร มาถึงจับไม้เล่นดนตรีด่าลูกเดียวเลย เดี่ยวเขาจะไปยึด เอารถถึงไปยึดที่ช่อง 7 กับช่อง 9 รอทั้งสองช่องก็ยังไม่ มี เราก็ด่าไป ๆ จนคอแห้ง เขาก็ไม่มาสักที จนผู้การมณูญ รูปขจร ออกนอกประเทศแล้ว เราก้ยังด่าต่อ พรรคพวกบอก เอ๊ย มึงเลิกด่าได้แล้ว เขาจะจับอยู่แล้ว หนี กับออกก็จะหนีไปไหนวะ"

แสดงให้เห็นว่า แอ๊ดเคย มีกิจกรรมเรียกร้องประชาธิปไตยมาโดยตลอด

เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 17 - 20 พฤษภาคม 2535

หลังจากการเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอก สุจินดา คราประยูร และมี กระแสคัดค้านายกฯที่มาจากคนกลาง วันที่ 4 พฤษภาคม 2535 ซึ่งเป็นวันที่พลตรีจำลอง ศรีเมือง ประกาศอดอาหารประท้วง ขณะเดียวกัน คำสั่งกองทัพบกได้ให้สถานีวิทยุโทรทัศน์ในสังกัดทุกคลื่น ทุกรายการ ให้งดออกอากาศเพลงและสโปดโฆษณาวงดนตรีคาราบาวทุกรายการ โดยไม่มีกำหนด ระยะเวลา เพราะครั้งนั้น แอ๊ดและเพื่อน ๆ ในวงคาราบาวรวมตัวกันออกอัลบั้มเพลง "วิชาแพะ" ซึ่งเนื้อเพลงในครั้งนั้น เป็นการเสียดสีและคัดค้านการที่นายกรัฐมนตรีมาจากคนกลาง เช่น เพลงบักสุ เพราะเนื้อร้องมีการเสียดสี ดังเนื้อร้องวรรคที่ว่า "โกหกนั้นตายตกนรก..." และ "บักเอย บักสุ"

วันที่ 6 พฤษภาคม 2535 ขณะที่ข่าว แอ๊ด ถูกแบนเพลงทั้งม้วน แอ๊ด คาราบาว ได้ ปราบกฏตัวที่งานคอนเสิร์ตศิลปินเพื่อชีวิตที่ห้องประชุม เอ ยู เอ เมื่อแอ๊ดจบคอนเสิร์ตได้ให้สัมภาษณ์ว่าจะไปที่รัฐสภา เพื่อเป็นกำลังใจให้กับพลตรี จำลอง ศรีเมือง

"คณะผู้ปกครองทำครั้งนี้นรุนแรงมาก ประชาชนไม่มีสิทธิ์ มีเสียงอะไรเลย สื่อมวลชนก็ถูก กระทบ ผมก็เป็นเสมือนสื่อมวลชน ยืนอยู่บนความถูกต้องและเป็นกลาง"

เวลา 24.00 น. แอ๊ดได้ไปที่รัฐสภา พร้อมเพื่อนนักร้อง นักดนตรี และบทเพลงที่ร้อง ท่ามกลางผู้ฟังมากมาย เพื่อร่วมมรดงค์ในการเรียกร้องประชาธิปไตย

เหตุการณ์เรียกร้องรัฐธรรมนูญ พฤษภาคม 2537

การเมืองในขณะนั้น ได้ก่อกระแสให้รัฐบาลของนายกรัฐมนตรี ชวน หลีกภัย ให้ปฏิรูปทางการเมืองซึ่งกระแสความตื่นตัวต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้ขยายกว้างขวาง การเรียกร้องในครั้งนั้น นำโดย ร.ต.ฉลาด วรรณิตร ได้เรียกร้องเบื้องต้น 4 ข้อ คือ รัฐธรรมนูญต้องมาจากสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด การเลือกตั้งเทศมนตรี การเลือกตั้งคณะรัฐมนตรี และได้ขออาหารประท้วงที่บริเวณหน้ารัฐสภา

ปรากฏว่า วันที่ 30 พฤษภาคม 2537 เวลาประมาณ 16.40 น. แอ๊ด คาราบาว หรือ ยืนยง โอภากุล ศิลปินเพื่อชีวิตได้ร่วมกับขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตย โดยเข้าร่วมอุดมการณ์กับ ร.ต.ฉลาด วรรณิตร และได้กล่าวว่า รัฐบาลพยายามปิดข้อเสนอกว่าทำตามเงื่อนไข ไม่ได้มองว่า รสช.ยึดอำนาจรัฐธรรมนูญ ยังร่างใหม่ได้ ทำไมประชาชนจะทำรัฐธรรมนูญใหม่ไม่ได้ การไปใช้รัฐธรรมนูญที่ รสช.ร่างมันผิดวินัย ไม่ได้เรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขอะไรมากมาย แต่ทุกวันนี้คิดว่ารัฐบาลบ้าอำนาจ หลังจากนั้น แอ๊ด คาราบาว พร้อมด้วยเพื่อนศิลปินได้ร่วมโณนดมประท้วงรัฐบาล พร้อมทั้งได้ประกาศการกระทำดังกล่าว ความว่า¹⁰

"พวกข้าพเจ้าเห็นว่าการกระทำของ ร.ต.ฉลาด วรรณิตร เป็นสิ่งที่ถูกต้องตามวิถีทางประชาธิปไตย พวกข้าพเจ้าเห็นด้วย แต่ทำอะไรไม่ได้มากกว่านี้ จึงขอโณนดมประท้วงเพื่อ

1. ประณามนักการเมืองที่มัวเมาอำนาจ โดยไม่ใส่ใจเสียงเรียกร้องของประชาชน
2. รวบรวมพลังประชาชนทั่วประเทศต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยของประชาชน
3. เพื่อปกป้องชีวิตคนดี ๆ ที่ทำเพื่อสังคมไทยอย่าง ร.ต.ฉลาดฯ ให้มีกำลังใจและมีชีวิต

อยู่ต่อสู้เพื่อส่วนรวมต่อไป"

จากการโณนดม ซึ่งนำโดย แอ๊ด คาราบาว ปรากฏว่า ได้มีผู้ร่วมกิจกรรมในการประท้วงรัฐบาลและสนับสนุนแนวทางการต่อสู้ของ ร.ต.ฉลาดฯ อย่างมากมาย และการโณนดมในครั้งนั้น แอ๊ดได้กล่าวถึงรากความคิดของการโณนดมว่า

¹⁰ วัฏจักร, (31 พ.ค. 37)

"การโกนหัวของเรา เราต้องการแสดงความไม่พอใจที่รัฐบาลเพิกเฉยต่อการที่จะพัฒนา ประชาธิปไตยไทย"

"มันเป็นวิธีที่ใช้กันมา ท่านอังคาร กัลยาณพงศ์ ก็เคยโกนหัวหลังยุค 14 ตุลาคม ไม่พอใจการกระทำของรัฐบาลก็โกนบ้าง เหมือนการประท้วง เหมือนการประท้วง แต่ว่าตอนนั้น ภาพคนโกนหัวมันกลายเป็นผม พอกลายเป็นผมก็เลยถูกเหมาว่าเป็นว่าแพชั่น เหมาเอาว่ากลายเป็น เรื่องที่เป็นหัวชบวนไลน์ซ่า อะไรทำนองนั้น ภาพของผมมันเป็นภาพศิลปิน คอลัมนิสต์ การ์ตูนนิสต์ ก็เขียนออกมามัน ๆ ในมีอบเลยกลายเป็นเรื่องครั้นเครง หัวไลน์ชนหัวรั้น อะไรทำนองนั้น"¹¹

จากการต่อสู้ครั้งนี้ แอ๊ด คาราบาว ได้เป็นผู้นำหรือตัวแบบของการโกนหัวประท้วง และเป็นการให้ประชาชนมาร่วมกันในการต่อสู้มากขึ้น

แต่อย่างไรก็ตาม จากการประท้วงโดยการโกนหัว ผลปรากฏว่า การประท้วงไม่เป็น ผลสำเร็จ แต่ แอ๊ด คาราบาว ได้ทำดีที่สุดในยุคนี้ โดยกล่าวว่า

"ได้พิสูจน์แล้วว่าเรามีความเป็นห่วง เป็นใย สังคมนี้ แต่คนส่วนมาก เขาไม่เป็นห่วง เป็นใยเอง ก็มีจำนวนหนึ่งที่เขาเป็นห่วงก็เลยเป็นแบบนี้ ก็เลยบอกพี่ฉลาด น่าจะเลิกนะ น่าจะเลิกเหอะ เราอย่าเป็นห่วงมันเลย ในเมื่อพวกมันยังไม่เป็นห่วงตัวมันเลย หาอะไรทำที่ทำให้ชีวิตมีความสุขดีกว่า ทำต่อไปในอุดมการณ์ที่เราทำอยู่ หรืออยากทำดีกว่า"¹²

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹¹ "แอ๊ด คาราบาว หัวชบวน ไลน์เพื่อ ปชต." "ชูธงสู้ ไม่ใช่ชายเทป", มติชน (10 มิถุนายน 2537) : 17

¹² "แอ๊ด ปลงการบ้านการเมือง ถอยทัพเพื่อใช้เพลงสู้ต่อไป" วัฏจักร (20 กันยายน 2537) : 3

แนวความคิดทางการเมือง

ความคิดเห็นด้านการปกครองระบอบประชาธิปไตย

"ก่อนที่เราจะพัฒนาประชาธิปไตย เราต้องพัฒนาคนก่อน ถ้าคนยังเป็นเช่นนั้น ยังยากจน ยังมีการศึกษาระดับที่ต่ำ เราไม่สามารถที่จะพัฒนาประชาธิปไตยไปได้ เพราะคนที่มีโอกาส เล่นการเมือง ในฐานะที่เป็นนักเลือกตั้งทั้งหลาย เขาจะจับจุกอ้อนตรึงนี้ แล้วเขาจะใช้เงินไข the way of democracy ทนทางของทางประชาธิปไตย ในแบบที่สากลเขาเป็นกัน แสวงหา ผลประโยชน์เฉพาะตัว บนพื้นฐานที่ว่าประชาชนยังยากจนและยังไร้การศึกษา เพราะฉะนั้น เรา ต้องทำให้ประชาชนมีการศึกษา มีความอยู่ดีกินดีขึ้น เขาถึงจะรู้สิทธิของตัวเอง ปกป้องผลประโยชน์ ของตัวเอง ทุกวันนี้อะไรที่ยื่นมา เขาเอาหมด เพราะว่าเขาโหยหา วัฒนธรรม งานทางด้าน วัฒนธรรมทุกวันนี้ถูกละเลยมาก กลายเป็นเพียงกระบอกเสียงของสื่อต่าง ๆ รวมทั้งสื่อของรัฐด้วย ทุ่มเทาหลอก หลอกชาย หลอกหญิง หลอกทุก ๆ อย่าง ประชาชนที่พ้นการศึกษาต่ำอยู่แล้ว มีชีวิต ความเป็นผู้ที่ยากจนอยู่แล้ว ยิ่งไขว่ไขว่ไปใหญ่เลย ยากที่จะพัฒนาประชาธิปไตย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับนายกรัฐมนตรีนาย ชวน หลีกภัย

"เหมือนคนทั่ว ๆ ไปคนหนึ่งที่มองเห็นปัญหา แต่ไม่อยากจะแก้ปัญหา เพราะว่าเขา อาจจะไม่เข้าใจลึกซึ้งมากกว่า เขาอยากจะมีสภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีพรรคการเมืองที่ใหญ่ขึ้นเป็น หัวหน้าพรรค หรือเป็นนายกรัฐมนตรีนานที่สุด เขาต้องการแค่นี้ ผมมองคนเหล่านี้ เขาคงจะ ไม่เห็นว่าประชาชนต้องการอะไร แผ่นดินนี้ต้องการอะไร แผ่นดินนี้ต้องการเยียวยาในเรื่องของ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และปัญหาชน และประชาชนต้องการที่จะบ่มเพาะปัญญา และแก้ไขชั้น พื้นฐาน ความอดอยาก ยากจน การกระจายอำนาจ การกระจายรายได้ แต่เขาไม่ได้คิดอย่างนั้น เขาทำในสิ่งที่ที่เรามองเห็นเหมือนกับหลายสมัยต่าง ๆ ที่ผ่านมานั้นก็คือ ทุ่มเทาการลงทุน ดึงต่างชาติมาลงทุน เขาทำตัวเหมือนพ่อค้า เหมือนตัวแทนของนักลงทุน นั้นหมายถึง เงินที่เขาได้ จากกิจการต่าง ๆ ที่เข้ามาลงทุนทำให้เขามีพรรคที่แข็งแกร่ง สามารถครองอำนาจในแผ่นดินนี้ได้ นานต่อไป นี่เป็นวิธีง่าย ๆ ของนักเลือกตั้งในเมืองไทย อย่าเรียกว่านักการเมืองเลย มันไม่ได้ เล่นการเมืองกัน"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพรรคการเมือง

"พรรคการเมืองทุกวันนี้ ดั้งเดิมมากเหลือเกิน ทำไม เราต้องถามว่าตั้งทำไม กลุ่มมันเยอะ กลุ่มที่จะแย่งชิงผลประโยชน์มันเยอะ ก็ต้องมากลั่นกรอง ประชาชนต้องมากลั่นกรอง ว่ามีกลุ่มใดที่มีเจตนาที่ดี แต่ผมยังมองไม่เห็นเลยครับ"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

"การเลือกตั้งไม่บริสุทธิ์ ยุติธรรม มีการซื้อเสียง มีการสร้างหอคayne ฐานเสียง มีการแจกเงิน มีการคอร์รัปชันต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งเสียงที่มากที่สุด เพราะฉะนั้น เมื่อเป็นเช่นนั้น รัฐบาลก็จะไม่แคร์ความรู้สึกของประชาชน เมื่อตัวเองทำผิด ก็จะไม่แคร์ เพราะตัวเองมีฐานเสียงที่แน่นอนอยู่แล้ว ประเทศชาติก็จะแย่งไปกว่านี้อีก เพราะฉะนั้น มันอาจจะย้อนกลับไปถามอีกว่า พร้อมหรือยังที่เราจะมีรัฐธรรมนูญ พร้อมหรือยังที่เราจะมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ถ้าประชาชน บอกว่าพร้อม ประชาชนต้องช่วยตัวเองแล้ว เพราะขณะนั้นคนที่เข้ามาจัดการบริหาร หรือว่าผู้หลักผู้ใหญ่ที่เข้ามาคุมสภาเขาไม่ได้ประสงค์ให้ประชาชนฉลาดเลย เหมือนกับว่ายื่นดาบให้ศัตรู เขาไม่ยอมแน่นอน"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับศิลปินกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

"ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในบ้านเกิดเมืองนอน ไม่ใช่เฉพาะศิลปิน แต่สุดท้ายปัญหาของพวกเขามีแค่ไหน ผมไม่สามารถจะเอากะบิไปให้คนไม่กล้าไปรบได้ เขาก็เอากะบิไปทิ้ง เสียตายเปล่า ๆ ก็อยู่ที่ว่าใครจะดูแลได้มากน้อยเท่าไรสังคมจะเห็นเอง ประชาชนจะเป็นผู้ตัดสินว่าใครจะเป็นคนของเขา ใครจะเป็นแค่เพียงตัวตลก ที่เขาฟังได้เฉพาะความสุข ความบันเทิง"

ความคิดเห็นเกี่ยวกับประชาชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

"ประชาชนตอนนี้ผมอยากให้ฉลาดขึ้น เวลาเราไปเล่นดนตรี เราพยายามพูดให้ประชาชนรู้จักระบอบประชาธิปไตยให้มากยิ่งขึ้น เรามีสิทธิที่จะเดินขบวน เรามีสิทธิที่จะวิพากษ์วิจารณ์นายกรัฐมนตรี วิพากษ์วิจารณ์ ส.ส. เพราะพวกนี้เป็นพวกที่เราเลือกเข้ามา ผมพยายามที่จะทำให้ประชาชนรู้ รู้ว่าไอ้พวกนี้มันไม่ได้ใหญ่โตอะไรที่เราจะต้องไปยกมือไหว้ เขาเองก็ต้องทำงานเพื่อเรา รับผิดชอบเรา"

สรุปได้ว่า แอ๊ด คาราบาว มีส่วนร่วมในทางการเมืองในระดับสูง กิจกรรมเหล่านี้ คือ การร่วมมรดงค์ เรียกร้อง ประท้วงทางการเมือง อาทิ การร่วมเรียกร้องรัฐธรรมนูญ การเห็นความไม่เป็นธรรม ดังนั้นจึงเขียนบทเพลงเพื่อชีวิตเสนอให้ประชาชนได้รับทราบปัญหา ข้อเท็จจริงในสังคมไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทวิเคราะห์

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสุเทพ วงศ์กำแหง สรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สุเทพมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งรูปแบบปกติและแบบไม่ปกติ คือในรูปแบบปกติ ได้แก่

- การเขียนหนังสือลงในหนังสือพิมพ์ซึ่งเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับการเมือง
- การก่อตั้งพรรคการเมือง คือ พรรคพลังใหม่
- การสมัครรับเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น คือ เคยสมัครเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

(ส.ก.) ในปี พ.ศ. 2518

- การสมัครรับเลือกตั้งในระดับชาติ คือ เคยสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)

ในปี พ.ศ. 2519 พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2526 พ.ศ. 2529 และ พ.ศ. 2535 (ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2535 และ ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535) รวม 6 ครั้ง

- การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ เคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 ครั้ง ในปี พ.ศ. 2522 และ พ.ศ. 2531

ส่วนในรูปแบบไม่ปกติ ได้แก่ การร่วมพลังกับนักศึกษาในการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ เมื่อเหตุการณ์วันมหาวิปโยค 14 ตุลาคม 2516

ปัจจุบันสุเทพเป็นนักการเมือง เมื่อมีเวลาว่างจะหาเสียงอยู่เสมอ สำหรับด้านการร้องเพลงจะลดน้อยลง

2. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สุเทพเป็นศิลปินที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับอบประชาชาติโดยระดับสูงมากบุคคลหนึ่งในกลุ่มศิลปินไทย คือ เคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

3. แบบแผนการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสุเทพเป็นไปด้วยความพึงพอใจส่วนตัว เป็นไปโดยความสมัครใจ หรือได้ฉันทิเคราะห์ ใช้วิจารณญาณของตนเอง มองเห็นประโยชน์ของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง และมองเห็นว่าตนเองสามารถที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ทางการเมืองได้อย่างแท้จริง ไม่ใช่เกิดจากถูกขู่เข็ญ บังคับ ชักจูง หรือใช้อิทธิพลทางวัตถุ (เงิน) จากผู้ปลุกระดมต้องการ เนื่องจากสุเทพมีความต้องการอยากจะทำตอบแทนประชาชนที่ทำให้เขามีชื่อเสียงโด่งดัง มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทุกวันนี้ ด้วยการสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อรับใช้ประชาชน

4. สาเหตุของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

อิทธิพลในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง อาทิ เหตุการณ์วันมหาวิปโยค 14 ตุลาคม 2516 สุเทพได้เข้าร่วมพลังกับนักศึกษา เพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญ จากเหตุการณ์ที่ไม่เป็นธรรมดังกล่าวมีส่วนกระตุ้นให้สุเทพได้รู้ถึงสิทธิหน้าที่ของประชาชน

การกล่อมเกลารวมทางการเมืองของสุเทพ วงศ์กำแหง

สุเทพมีขั้นตอนในการกล่อมเกลารวมทางการเมืองตั้งแต่เด็ก ดังนี้

1. สถาบันครอบครัว สุเทพเกิดในสภาพเศรษฐกิจที่ยากจน ซึ่งสภาพแวดล้อมเหล่านี้ทำให้สุเทพทราบถึงความเหลื่อมล้ำระหว่างคนรวยกับคนยากจน เนื่องจากในสมัยเด็กสุเทพมีความปรารถนาความต้องการที่เหมือนกับคนอื่นๆ มาก เช่น อยากได้รับการศึกษา อยากร่ำรวย ซึ่งสาเหตุดังกล่าวอาจทำให้สุเทพมีความคิดที่ทะเยอทะยานและแรงดลใจให้สุเทพต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อมีชีวิตที่ดีขึ้นเหมือนกับคนอื่น ทำให้วิถีชีวิตสุเทพหักเหจนเป็นศิลปินนักร้องที่มีชื่อเสียง และรายได้จนทุกวันนี้ ดังนั้นจึงคิดอยากจะทำตอบแทนประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนของประชาชน

2. กลุ่มเพื่อน สุเทพได้รับคำแนะนำจากเพื่อน ซึ่งเป็นนักการเมืองและเป็นแฟนเพลงให้เขียนหนังสือลงในหนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองบ้าง จากคำแนะนำดังกล่าว ทำให้สุเทพได้เริ่มเรียนรู้และเข้าใจการเมืองมากขึ้น และเข้ามามีบทบาททางการเมืองในที่สุด เช่น รู้จักคุ้นเคยกับผู้นำนักศึกษา อาทิ ธีรยุทธ บุญมี เป็นต้น เข้าร่วมพลังกับนักศึกษาในการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ จนกระทั่งได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของ อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง สรุปลำดับดังนี้

1. รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง

อริสมันต์มีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งรูปแบบปกติและแบบไม่ปกติ คือ แบบปกติโดยการ

ทำหนังสือเพื่อนคิด และออกไปสอนหนังสือตามชนบท ให้อริสัจลลิตี เสรีภาพ ทางประชาธิปไตย จากนั้นมีกิจกรรมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ให้กับพี่ชาย และรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ทั่วประเทศ โดยจะอธิบายการเลือกตั้งที่ดี การเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ดี สำหรับกรณีแบบไม่ปกติ อริสัจลลิตีได้เข้าร่วมยื่นข้อเรียกร้อง การประท้วงทางการเมือง คือ เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 17 - 20 พฤษภาคม 2535 โดยเข้าร่วมไฮปาร์ค เพราะเห็นความไม่ถูกต้อง ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ปัจจุบัน อริสัจลลิตีเข้ามามีบทบาททางการเมือง เช่น เป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงคมนาคม (นางสุตารัตน์ เกยุราพันธุ์) และเป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นางพิมพ์วิภา จันทร์ประสงค์) และจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในอนาคต

2. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

อริสัจลลิตี เป็นศิลปินที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยไทยในระดับค่อนข้างสูงบุคคลหนึ่งในกลุ่มศิลปินไทย คือ ร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เรียกร้องประชาธิปไตยในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 17 - 20 พฤษภาคม 2535 เข้าเป็นที่ปรึกษาทางการเมือง ในการจัดลำดับขั้นของการเข้าร่วมทางการเมืองของเลสเตอร์ ดับเบิลยู มิลแบรธ พบว่าอริสัจลลิตี เป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมทางการเมืองมาก

3. แบบแผนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของอริสัจลลิตี เป็นไปด้วยความพึงพอใจส่วนตัว เป็นไปโดยความสมัครใจ หรือใช้วิจรรย์ญาณของตนเอง ไม่ใช่เกิดจากการขู่เข็ญ บังคับ ชักจูงจากผู้ปลุกระดมต้องการ

4. สาเหตุของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

อิทธิพลของเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ในช่วงพฤษภาทมิฬ 17 - 20 พฤษภาคม 2535 ทำให้อริสัจลลิตีรู้สึกถึงสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ของประชาชน เพราะได้เข้าร่วมกับพลังนักศึกษาในเหตุการณ์ครั้งนั้น

การกล่อมเกลாதองการเมืองของอริสมันต์ พงษ์เรืองรอง

อริสมันต์มีขั้นตอนในการกล่อมเกลาทองการเมืองตั้งแต่เด็ก ดังนี้

1. สถาบันครอบครัว อริสมันต์กำเนิดจากครอบครัวที่ยากจน ด้วยความยากจนดังกล่าวทำให้อริสมันต์ มีความคิดอยากจะมีฐานะร่ำรวย จึงมีความอดทน มานะบากบั่น จนกระทั่งประสบความสำเร็จในชีวิต ได้เป็นนักร้องที่มีชื่อเสียง และสร้างฐานะจนร่ำรวย ซึ่งทำให้มีความพร้อมในการแสดงกิจกรรมทางการเมืองบ้าง เช่น มีความคิดที่จะรับใช้ประชาชนด้วยการสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในโอกาสข้างหน้า และบุคลิกอีกอย่างหนึ่ง ในสมัยเด็กของอริสมันต์ มีนิสัยชอบเป็นผู้นำของกลุ่ม เป็นหัวหน้าชั้นเรียน ทำให้บุคลิกเป็นคนมีความเชื่อมั่นในตนเองมาก มีลักษณะผู้นำบุคลิกดังกล่าวอาจทำให้อริสมันต์อยากมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. สถาบันการศึกษา ในกระบวนการกล่อมเกล่อีกชั้น คือ การศึกษา อริสมันต์ ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งหลักสูตรดังกล่าว ศึกษาเกี่ยวกับวิชาการบริหารราชการ งานการเมือง โดยเฉพาะจึงเป็นปัจจัยด้านหนึ่งที่ทำให้กระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองของอริสมันต์เพิ่มขึ้น และมีความสนใจด้านการเมืองอย่างจริงจัง เพื่อเตรียมตัวสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของ รณ ฤทธิชัย สรปได้ดังนี้

1. รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง

รณ ฤทธิชัย มีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งรูปแบบปกติและแบบไม่ปกติ คือ โดยจะเริ่มจากแบบไม่ปกติ ได้ทำกิจกรรมรณรงค์เรียกร้องในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ขณะนั้นเป็นนักศึกษาได้ร่วมเดินขบวน โดยนำขบวน และหลังจากนั้นเกิดการปะทะกันเกิดขึ้น ทำให้มีคนบาดเจ็บล้มตายนับเป็นครั้งเดียวที่ รณ ฤทธิชัย มีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบไม่ปกติ เพราะจากเหตุการณ์ครั้งนั้นแล้ว รณ ฤทธิชัย ได้มีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบปกติ คือ

- ทำกิจการเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ เขียนหนังสือพิมพ์ "แม่มูล"
- ช่วยพรรคพวกหาเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น จนกระทั่งระดับชาติ
- สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2526 พ.ศ. 2529

พ.ศ. 2531 พ.ศ. 2535 (22 มี.ค. 35) (13 ก.ย. 35)

ปัจจุบัน รณ ฤทธิชัย มีกิจกรรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่บ้าง โดยมีเวลา

ว่างจากการแสดงภาพยนตร์ จะหาเสียงในเขตบ้านเกิดของตนเองอยู่เสมอ

2. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

รณ ฤทธิชัย เป็นศิลปินที่มีความมุ่งมั่นที่จะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายครั้ง นับว่าเป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับสูงในระบบการเมืองไทย โดยสังเกตจากการสมัครแข่งขันรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 6 ครั้งที่ผ่านมา และในอนาคตจะสมัครแข่งขันตลอดไป

3. แบบแผนการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ รณ ฤทธิชัย เป็นไปด้วยความพอใจ เป็นไปด้วยความสมัครใจ มองเห็นประโยชน์ของการมีส่วนร่วมทางการเมือง และมองเห็นว่าตนเองสามารถที่จะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้อย่างแท้จริง ไม่ใช่เกิดจากถูกขู่ ภัย บังคับ ชักจูง หรือใช้อิทธิพลทางวัตถุ

4. สาเหตุของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

อิทธิพลของเหตุการณ์วันมหาวิปโยค 14 ตุลาคม 2516 ซึ่ง รณ ฤทธิชัย ได้ร่วมขบวนเรียกร้องประชาธิปไตย และเห็นความไม่เป็นธรรมจากประสบการณ์ ทำให้ รณ ฤทธิชัย เห็นสิ่งที่ไม่ปรารถนาในขณะนั้น เช่น การเรียกร้องความเป็นประชาธิปไตยไทยในขณะนั้นต้องเสียเลือดเนื้อ รณ ฤทธิชัย ได้เผชิญเหตุการณ์นั้นด้วยตนเอง จึงเกิดความทวงแทนในประชาธิปไตยที่ได้มา ดังนั้น รณ ฤทธิชัย จึงคิดจะลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อจะเป็นตัวแทนที่ดีของประชาชน และจะรับใช้ประชาชนอยู่เสมอ ไม่เห็นการเมืองที่คดโกงเข้ามาบริหารประเทศ

การกล่อมเกลாதทางการเมืองของ รณ ฤทธิชัย

รณ ฤทธิชัย มีขั้นตอนในการกล่อมเกลาททางการเมือง ตั้งแต่เด็ก ดังนี้

1. สถาบันครอบครัว ครอบครัวของ รณ ฤทธิชัย นั้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ ลาว ทำให้ รณ ฤทธิชัย เห็นสภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ของประเทศลาวมาตลอด ทำให้มีความคิดในความแตกต่างระหว่างประเทศไทยกับประเทศลาว อย่างค่อนข้างชัดเจน โดยจะเห็นว่าการปกครองของประเทศลาวจะมีสภาพที่ไม่มีความเจริญเท่ากับประเทศไทย

อีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ รณ ฤทธิชัย มีบุคลิกภาพเป็นลักษณะผู้นำ เนื่องจากบิดาชอบกีฬา และมีค่ายมวย ทำให้ รณ ฤทธิชัย มีความชอบทางด้านกีฬาจนได้รับเป็นนักกีฬาดีเด่นของโรงเรียน เป็นแชมป์มวยนักเรียน เหตุที่เป็นนักกีฬาในสมัยเด็ก ทำให้ครู อาจารย์ รัก และเคยเป็นหัวหน้านักเรียน เคยเป็นประธานนักเรียน เมื่อเติบโตเรื่อยมา ได้เป็นหัวหน้านักศึกษาวิชาทหาร ทำให้มีลักษณะเป็นผู้นำมาตั้งแต่เด็ก

2. สถาบันการศึกษา เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การกล่อมเกลາทางการเมืองของ รณ ฤทธิชัย มีมากขึ้น เพราะตอนศึกษาในมหาวิทยาลัย ได้ทำกิจกรรมให้กับมหาวิทยาลัย โดยได้เป็นประธานฝ่ายประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย และเมื่อเกิดเหตุการณ์วันมหาวิปโยค จึงได้เป็นผู้นำขบวนการเดินขบวน ดังนั้น การที่คลุกคลีกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ทำให้หล่อหลอมบุคลิกปัญญาชน ที่เห็นความไม่เป็นธรรม เห็นการต่อสู้ที่ได้มาด้วยเลือดเนื้อ บุคคลที่เป็นเพื่อน พี่น้อง เสียชีวิตต่อหน้า ทำให้เกิดความคับข้องใจอยู่เสมอ ประสบการณ์เหล่านี้ ทำให้ รณ ฤทธิชัย จึงปลุกฝังความคิดที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่เสมอ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของ อภิชาติ หาลำเจียก สรุปลงได้ดังนี้

1. รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง

อภิชาติ มีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งรูปแบบปกติ และแบบไม่ปกติ คือ เริ่มสู่วิถีการเมืองในรูปแบบปกติ กล่าวคือ ในสมัยนักศึกษา ขณะนั้น มีส่วนก่อตั้ง ศูนย์กลางนิสิต นักศึกษาแห่งประเทศไทย ทำให้ได้รู้จัก หมอเทว โตจิราการ ธีรยุทธ บุญมี เสกสรรค์ ประเสริฐกุล และเริ่มเดินขบวนครั้งแรก ในการต่อต้านสินค้าญี่ปุ่น และช่วงต่อสู้เมื่อเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ได้เริ่มมีบทบาทในการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย ต่อมาเริ่มบทบาททางการเมืองอย่างจริงจังในรูปแบบปกติ คือ พ.ศ. 2526 ได้เริ่มทำงานให้กับพรรคการเมือง คือ พรรคประชาธิปัตย์โดยช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และ พ.ศ. 2529 เริ่มลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่กรุงเทพมหานคร จนกระทั่ง พ.ศ. 2531 ได้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จังหวัดกาฬสินธุ์ และประสบความสำเร็จได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)

2. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

อภิชาติ หาลำเจียก เป็นศิลปินนักแสดงพระเอกคนแรกที่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จึงสรุปได้ว่า มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูง และจะมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองตลอดไปเป็นอาชีพนักการเมือง

3. แบบแผนการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของอภิชาติ ทาล่าเจียก เป็นไปด้วยความสมัครใจ ด้วยสำนึกของตนเอง ไม่ได้เกิดจากการถูกขู่เข็ญ บังคับ ชักจูง หรือใช้อิทธิพลทางวัตถุ (เงิน)

4. สาเหตุของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

อิทธิพลของเหตุการณ์ในทางการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ในเหตุการณ์วันมหาวิปโยค 14 ตุลาคม 2516 ทำให้ อภิชาติ รู้สึกสะเทือนใจถึงเหตุการณ์เหล่านั้นเป็นอย่างยิ่ง น่าจะทำให้กระบวนการหล่อหลอมความคิดทางการเมืองที่ทำให้อภิชาติ มีส่วนร่วมทางการเมืองจนถึงปัจจุบัน

การกล่อมเกลாதทางการเมืองของ อภิชาติ ทาล่าเจียก

อภิชาติ มีขั้นตอนในการกล่อมเกลาททางการเมือง ตั้งแต่เด็ก ดังนี้

1. สถาบันครอบครัว อภิชาติเกิดมาในครอบครัวที่บิดาเป็นทหาร ชอบการเมือง เป็นสมาชิกพรรคประชากรไทย บิดาอยากเห็นบุตรชายเป็นผู้แทนราษฎร สภาพแวดล้อมเหล่านั้นอาจทำให้อภิชาติมีการเรียนรู้สิ่งสมและทัศนคติทางการเมืองได้ และอภิชาติมีความประทับใจในสมัยเด็กอีกว่า บิดาเรียนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อภิชาติจึงมีความรู้สึกอยากเรียนมหาวิทยาลัย อยากจะเรียนให้จบมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้ทำงานทางการเมือง

2. สถาบันการศึกษา ได้ทำกิจกรรมในขณะที่เป็นนักศึกษา เป็นรองประธานนักศึกษา และเป็นประธานกีฬาามหาวิทยาลัยมหิดล จากรายงานการเรียนรู้ในชีวิตมหาวิทยาลัย ทำให้อภิชาติได้เริ่มเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง และเป็นตัวการทำให้อภิชาติมีการหล่อหลอมถึงบทบาททางการเมืองจนปัจจุบัน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของยืนยง โอภากุล (แอ๊ด คาราบาว) สรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

แอ๊ด คาราบาว มีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งรูปแบบปกติและแบบไม่ปกติ คือ แบบปกติ

ได้แก่กิจกรรมในการเขียนเพลงเพื่อสะท้อนปัญหาสังคม เศรษฐกิจและการเมือง วิพากษ์วิจารณ์ให้ประชาชนหรือผู้สนใจฟัง เพื่อชี้ปัญหาหรือแสดงความคิดเห็นแทนประชาชน ทำให้แอ๊ด คาราบาว เสมือนเป็นปากเสียงของประชาชนในระบบการเมืองไทยปัจจุบัน

ในกรณีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบไม่ปกติ ได้แก่ กิจกรรมในการประท้วงในเรื่องต่างๆ ทางการเมือง อาทิ การแก้ไขรัฐธรรมนูญ เหตุการณ์ที่แสดงความเป็นธรรมในการเมืองไทย แอ๊ด คาราบาว จะเป็นผู้นำความคิด ผู้นำขบวนในการประท้วงเสมอ บางกรณี แอ๊ด คาราบาว สามารถโจมตีประท้วงในเหตุการณ์ต่างๆ ได้ เพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่ประชาชนว่า ศิลปิน นั้นเป็นกลุ่มอาชีพที่เป็นตัวแทนของประชาชนและเป็นผู้ปลุกกระดม ชักนำ แสดงความคิดเห็นทางการเมือง รมรงค์สิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม อันเป็นประโยชน์กับประชาชนเสมอ

2. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

แอ๊ด คาราบาว เป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงที่สุดในประเทศไทยในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะเมื่อมีเหตุการณ์ที่แสดงความเป็นธรรม แอ๊ด คาราบาวจะสะท้อนปัญหาและวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาเหล่านั้นให้รัฐบาล นักการเมือง และผู้ที่เกี่ยวข้องหรือสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ทราบเพื่อนำไปพิจารณาแก้ไขเสมอ ฉะนั้นจึงเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงและเป็นที่รู้จักแพร่หลายในระบบการเมืองไทย

3. แบบแผนการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของแอ๊ด คาราบาว เป็นไปด้วยความพึงพอใจ เป็นไปด้วยความสมัครใจ มองเห็นประโยชน์ของการเข้ามีส่วนร่วม และมองเห็นว่าตนเองสามารถที่จะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้อย่างแท้จริง ไม่ใช่เกิดจากถูกขู่ข่มขู่ บังคับ ชักจูงหรือใช้อิทธิพลทางวัตถุ(เงิน) เป็นต้น แต่ด้วยลักษณะนิสัยที่หล่อหลอมที่ทำให้มีความคิดต้องห่วงใยสังคมอยู่เสมอ นั้น โดยพิจารณาจากการสัมภาษณ์ของแอ๊ด คาราบาว ที่มี 2 ประการในชีวิตที่กระทำไม่ได้ ดังนี้ "ผมมี 2 สิ่งที่ทำไม่ได้ก็คือ ทำชั่วไม่ได้ และทำตัวเฉยเมยต่อสังคมปัจจุบันไม่ได้ เห็นแล้วมันขวางหูขวางตา" และจากอีกเหตุผลคือ ผู้เขียนได้สัมภาษณ์ถึงอนาคตของแอ๊ด ซึ่งเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง ทำไมไม่ลงแข่งขันทางการเมือง หรือ พรรคการเมืองได้ติดต่อให้แอ๊ด ลงสมัคร ส.ส. หรือไม่ ซึ่งคำตอบที่ได้รับ ดังนี้ "มีทุกพรรคการเมืองที่อยากจะให้ผมไปอยู่พรรคเขา แต่ว่าผม

ปฏิเสธและจะไม่เล่นทางการเมือง แต่จะทำให้ประชาชนรู้ถึงปัญหาต่างๆ และวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลไปแบบนี้เรื่อยๆ"

4. สาเหตุของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

อิทธิพลที่ทำให้แอ๊ด คาราบาวมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น เกิดจากผ่านประสบเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519 คือ ได้เห็นขบวนการต่อสู้ของนักศึกษา ประชาชน ได้เห็นการต้านทานอำนาจรัฐที่ไม่ชอบธรรม ทำให้เกิดการglomเกลตาทางการเมือง หรือการเรียนรูทางการเมืองในตัวแอ๊ด คาราบาวขึ้นมาอีกระดับหนึ่งอย่างยิ่ง

การglomเกลตาทางการเมืองของ แอ๊ด คาราบาว (ยืนยง โอภากุล)

แอ๊ด คาราบาว มีขั้นตอนในการglomเกลตาทางการเมืองตั้งแต่เด็ก ดังนี้

1. สถาบันครอบครัว แอ๊ดได้ให้สัมภาษณ์ว่า "ผมเกิดในครอบครัวคนชั้นกลาง คือว่าฐานะไม่ใช่ร่ำรวย แต่ก็ไม่ใช่ยากจน พ่อแม่พยายามสอนให้เป็นคนดี อันนี้เป็นพื้นฐาน" จะเห็นได้ว่า แอ๊ด ได้รับการปลูกฝังค่านิยม ทศนคติ ให้เป็นคนดีตั้งแต่เด็ก จะเป็นการglomเกลตาทางการเมืองอันเป็นพื้นฐานทางความคิด ให้มีความยุติธรรม และเห็นความไม่ชอบธรรม และปัจจัยอีกรูปแบบที่สถาบันครอบครัวมีอิทธิพลต่อการแสดงออกทางกิจกรรมทางการเมืองคือ การที่บิดาเป็นหัวหน้าวงดนตรี ทำให้แอ๊ดคลุกคลีกับวงดนตรีมาตั้งแต่เด็ก สามารถเล่นดนตรีได้ แต่ไม่ได้เล่นเป็นอาชีพ อันเป็นสาเหตุทำให้แอ๊ดได้ใช้กิจกรรมทางการเมืองแสดงออกทางดนตรีในทางการเมือง

2. กลุ่มเพื่อน เป็นตัวการที่สำคัญเช่นกัน เพราะแอ๊ดไม่เคยมีความจริงจังที่จะเล่นดนตรีเป็นอาชีพมาก่อน โดยหลังจากจบปริญญาตรีทางสถาปัตยกรรมจากฟิลิปปินส์ แอ๊ดได้ทำงานเป็นสถาปนิกอยู่ที่การเคหะแห่งชาติ เมื่อมีเวลาว่าง เพื่อน ๆ มักจะเรียกมาทำงานช่วยเหลือในทางดนตรี ทำให้แอ๊ดเกิดความคิดที่จะเล่นดนตรีเอง จึงเกิดวง "คาราบาว" ขึ้น กลุ่มเพื่อนจึงมีความสำคัญมาก

จะเห็นได้ว่ากลุ่มศิลปิน จำนวน 5 ท่าน ได้แสดงถึงลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงของระบบการเมืองไทย ปัจจุบันศิลปินเหล่านี้ได้แสดงกิจกรรมทางการเมืองเสมอ อาทิ การประท้วง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การเผยแพร่ความรู้ในด้านต่างๆ สะท้อนปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง จนกระทั่งสมัครเป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อให้ประชาชนเลือกเข้ามาบริหารประเทศ

กลุ่มศิลปินดังกล่าว ผู้เขียนพบว่า

ในด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้

1. รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของศิลปินมีทั้งรูปแบบปกติและแบบไม่ปกติ
 2. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มศิลปินมีระดับสูง
 3. แบบแผนการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นไปด้วยความสำนึกของตนเอง ไม่ใช่ด้วยการชักจูง อาทิ การถูกขู่เข็ญ บังคับ หรือใช้อิทธิพลทางวัตถุ (เงิน สิ่งของ)
 4. สาเหตุของการมีส่วนร่วมทางการเมือง เนื่องจากอิทธิพลของเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ศิลปินได้รับประสบการณ์ของความไม่เป็นธรรมและได้รู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเอง ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง
- ในด้านการกล่อมเกล่าทางการเมือง ตัวการที่จะแสดงและมีอิทธิพลในการหล่อหลอมบุคลิกภาพและทัศนคติทางการเมืองในกลุ่มศิลปิน ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน และสถาบันการศึกษา (โปรดดูตารางเปรียบเทียบปัจจัยด้านการกล่อมเกล่าทางการเมือง)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงปัจจัยด้านการglomเกลตาทางการเมืองของศิลปิน

ชื่อ	ครอบครัว	สถาบันการศึกษา	กลุ่มเพื่อน	กลุ่มอาชีพ	สื่อมวลชน	สถาบันการเมือง
สุเทพ	/	x	/	x	x	x
อริสมันต์	/	/	x	x	x	x
รณ ฤทธิชัย	/	/	x	x	x	x
อภิชาติ	/	/	x	x	x	x
یینยง (แอ็ด)	/	x	/	x	x	x

หมายเหตุ / หมายถึง มีอิทธิพล x หมายถึง ไม่มีอิทธิพล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย